3MICT

Засідання п'ятдесят третє, ранкове (Вівторок, 2 лютого 2016 року)

...3

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції

народних депутатів України

Попереднє схвалення проекту Закону «Про внесення змін до Конституції України щодо правосуддя»	13
Голосування пропозиції про включення до порядку денного для прийняття рішення проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про вибор народних депутатів України»	ои 31
Повернення на повторне перше читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо невідворотності покарання осіб,	
які вчинили тяжкі та особливо тяжкі злочини»	32
Перенесення розгляду проекту Закону «Про особливий режим спеціальної конфіскації майна»	35
Голосування питання про усунення неузгодженостей у тексті Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зняття регуляторних бар'єрів для розвитку державноприватного партнерства в Україні	
та стимулювання інвестицій»	35, 37, 63
Голосування питання про усунення неузгодженостей у тексті Закону «Про публічні закупівлі»	36
Заява про вихід народного депутата України Томенка М.В. зі складу депутатської фракції «Блок Петра Порошенка»	38
Прийняття за основу проекту Закону «Про Державний Прапор України»	39

Внесення змін до:

деяких законів України щодо гарантій	
соціального захисту деяких категорій осіб	
із числа учасників антитерористичної операції	46
Постанови Верховної Ради України від 29.05.2014	
№1286-VII «Про забезпечення належним медичним	
обслуговуванням військовослужбовців та осіб	
рядового і начальницького складу, які зазнали	
поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я	
під час проведення антитерористичної операції	
на сході України»	53
статті 15 Закону України «Про статус ветеранів	
війни, гарантії їх соціального захисту»	
щодо посилення соціального захисту членів	
сімей загиблих	59
Заяви народних депутатів України щодо голосування	65

Результати поіменної реєстрації

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ П'ЯТДЕСЯТ ТРЕТ ε

Сесійний зал Верховної Ради України 2 лютого 2016 року, 10 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України ГРОЙСМАН В.Б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увімкніть мікрофон на хвилину. Доброго ранку, шановні колеги! Прошу заходити до залу Верховної Ради України.

ЧУМАК В.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №214, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Доброго ранку, шановні колеги. Я запрошую вийти до трибуни всіх, хто підтримує... Я хочу сказати, що три роки тому саме з цього почалася боротьба за український парламентаризм. Саме три роки тому питання «голосуй особисто» стало тим, що об'єднало опозиційних народних депутатів, які почали боротися проти кнопкодавства в парламенті. Величезна проблема, що сьогодні, голосуючи за Конституцію України, парламент знову починає порушувати Конституцію, Регламент Верховної Ради, відбуваються неперсональні голосування.

Закликаю всіх парламентаріїв: давайте припинимо цю ганебну практику! Давайте не показувати українському народу, що ми можемо голосувати, як погані піаністи, за себе і за іншого хлопця. Я хочу нагадати Володимиру Борисовичу Гройсману: перед обранням Головою Верховної Ради він особисто дав гарантії, що неперсонального голосування в парламенті не буде. Прошу вас гарантувати виконання своєї обіцянки, щоб не відбувалося неперсонального голосування.

Шановні друзі! Я звертаюся до журналістів і громадськості. Я прошу, щоб ви не залишали без уваги жодного випадку неперсонального голосування. Давайте будемо парламентаріями, а не поганими піаністами, які натискають не ті кнопки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я можу сказати лише одне. Найближчим часом ми запропонуємо систему, яка дасть можливість ефективно приймати рішення, як це практикується в європейських парламентах. Далі — рішення за політичними партіями щодо підтримки або непідтримки таких пропозицій. Це питання треба врегулювати.

Шановні колеги народні депутати! Займіть, будь ласка, свої місця в залі Верховної Ради України. Ми можемо розпочинати роботу. Прошу увімкнути систему «Рада» для реєстрації народних депутатів у залі Верховної Ради України. Прошу реєструватися.

У залі Верховної Ради України зареєстровано 336 народних депутатів. Ранкове засідання Верховної Ради оголошується відкритим.

Шановні колеги, сьогодні відзначають день народження народні депутати Валерій Бабенко і Віталій Курило. Давайте привітаємо їх, побажаємо добра, успіхів і благополуччя!

Сьогоднішнім ранковим засіданням ми фактично завершимо роботу третьої сесії Верховної Ради. На вечірньому засіданні ми відкриємо четверту сесію Верховної Ради. Я вважаю, що третя сесія Верховної Ради була досить конструктивною. Незважаючи на палкі дискусії, ми завжди демонстрували готовність до прийняття рішень. Маю надію, що на четвертій сесії, проаналізувавши всі недоліки попередньої роботи, ми будемо працювати з новою якістю.

Закликаю всіх до якісної роботи, особистого голосування і, безперечно, до персональної присутності як на пленарних засіданнях, так і під час роботи в комітетах.

Наш порядок денний надзвичайно насичений. Учора на засіданні Погоджувальної ради я дав доручення проаналізувати План законодавчого забезпечення реформ в Україні, фактично план нашої діяльності, провести відповідні консультації з комітетами, фракціями, групами, позафракційними народними депутатами, щоб оновити його, доповнити і рухатися шляхом прийняття якісних, важливих законопроектів, потрібних людям, країні в такий важкий період.

Шановні колеги, відповідно до Регламенту Верховної Ради України сьогодні маємо 30 хвилин на виступи від фракцій і груп.

Прошу записатися на виступи.

Олег Ляшко, Радикальна партія. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Шановні громадяни України! Шановні колеги народні депутати! Я розраховую на вашу увагу. Сьогодні надзвичайно важливий день — закриття третьої сесії. Ми маємо перед громадянами — нашими виборцями масу боргів, які повинні повернути. Ключове питання, що стоїть перед країною — розв'язання економічних проблем. Так погано, як люди живуть нині, вони ніколи не жили.

Фракція Радикальної партії пропонує чіткий перелік законопроектів, на невідкладному розгляді яких ми наполягаємо. Прийняття їх дасть можливість хоч трохи послабити зашморг, який влада накинула на шию українських громадян, щоб людям хоч трохи легше стало дихати.

Вимагаю від імені фракції Радикальної партії, щоб парламент невідкладно розглянув низку документів, зокрема законопроект №3809 про скасування оподаткування пенсій. Люди заробили пенсії, а тепер мають платити податки, тому що, отримуючи копійчану пенсію, вимушені працювати. Я вважаю, що стягнення податків із пенсій — це геноцид українських пенсіонерів. Фракція Радикальної партії вимагає від парламенту прийняття рішення про скасування оподаткування пенсій.

Нагадаю, що рік тому, у січні минулого року, парламент підтримав законопроект №1086 народних депутатів від Радикальної партії, яким запропоновано надавати українським жінкам право виходити на пенсію у 55 років за умови наявності 30 років стажу. Президент наклав вето на закон, який до сьогодні не внесено до залу, щоб подолати вето.

Я вимагаю від керівництва парламенту внести на розгляд цей законопроект, подолати вето Президента і дати можливість українським жінкам виходити на пенсію у 55 років. Людям просто немає за що жити. У такому віці на роботу вже ніхто не візьме, треба чекати до 60 років, щоб отримувати пенсію.

Наступний законопроект, на невідкладному прийнятті якого парламентом ми наполягаємо. Це законопроект №3747, яким передбачається проведення перерахунку ціни на газ для населення. Парадокс! У всьому світі ціна на нафту, газ падає, а в Україні підвищуються тарифи на житло і комунальні послуги. Ми закуповуємо імпортний газ за ціною 200 доларів, а люди сплачують комунальні послуги з розрахунку ціни на газ 270 доларів. Це чистої води корупція. Ми вимагаємо прийняття закону, який дасть можливість перерахувати ціну на газ і реально знизити вартість житлово-комунальних послуг.

Ми вимагаємо прийняття законопроекту №2353а про реструктуризацію боргів фізичних осіб. Минулого тижня парламент, на жаль, не подолав вето Президента на закон, який розв'язав би проблеми валютних позичальників. Ми пропонуємо прийняти цей закон і дати змогу валютним позичальникам розрахуватися з боргами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступний виступ.

Луценко Юрій Віталійович. Будь ласка.

Телеглядачі запитують, що це в нас за навушник? Не всі розуміють, навіщо ми його використовуємо. Перед виступом Юрія

Віталійовича відповім всім телеглядачам, що це для підсилення голосу промовця, тому що, коли шумно в залі, дуже важко почути голос.

Максим Бурбак, «Народний фронт». Будь ласка.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ №204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Вітаю вас, шановні народні депутати! Учора фракція «Народний фронт» звернулася до колег по коаліції, щоб обговорити кадрові призначення в уряді, запропонувати Прем'єр-міністру по три кандидатури на кожну посаду. Я прошу колег зважено і ретельно відбирати кандидатури, щоб потім не звинувачувати уряд у поганій роботі. Ми вимагаємо прозорого обговорення кандидатур на заміну міністрів — і тих, хто подав заяви, і тих, які не справляються з обов'язками. Давайте публічно, разом із громадськістю обговоримо по три кандидатури на кожну посаду.

Наголошую: у коаліційному уряді за крісла ніхто не тримається. Припиняйте пусті балачки про відставки. Відповідно до передбаченої чинним Регламентом Верховної Ради процедури збирайте 150 підписів, знаходьте 226 голосів і голосуйте. Якщо ж ні — давайте сконцентруємося на роботі і будемо працювати в коаліції. Ніхто за крісла не тримається. До слова, нагадаю фракціям коаліції, що на сьогодні заплановане друге засідання робочої групи з підготовки додатку до коаліційної угоди.

Ще раз звертаюся до фракцій коаліції: надсилайте своїх представників, приходьте і будемо працювати над документом, який стимулюватиме і народних депутатів, і комітети, і уряд до чіткої, конструктивної роботи, а також передбачатиме відповідальність за недотримання угоди.

До речі, за останній рік ми вже чотири рази розпочинали процес внесення змін до Конституції. Вперше йшлося про зняття недоторканності, і за це треба проголосувати. Фракція «Народний фронт» віддасть усі голоси за зняття недоторканності. Друге питання стосувалося Рахункової палати. Потім — дуже важливе питання децентралізації. А сьогодні розглянемо питання реформи суддівської гілки влади.

Факт залишається фактом. Нова Конституція повинна стати новим суспільним договором, який буде схвалений народом на Всеукраїнському референдумі. Ми всі повинні усвідомити спільну відповідальність за країну. Не можна, щоб політичні інтереси, торги за портфелі та шантаж щодо виходу з коаліції були головними темами для парламенту і впливали на його роботу. Це шкодить насамперед Україні.

Через 20 днів вшановуватимемо другу річницю Майдану, а Верховна Рада досі не прийняла законів про повернення арештованих активів Януковича та про заочне судочинство. У мене запитання: у цьому також уряд винуватий?

Ще півтора року тому уряд заарештував 40 мільярдів гривень колишнього Президента, а вони досі перебувають на заарештованих рахунках. Неодноразові звернення уряду до Верховної Ради та правоохоронних структур не дали результату. Ці гроші конче потрібні державі. Вони вже зарезервовані у спецфонді, їх треба направити на військові закупівлі.

Фракція «Народний фронт» наполягає на включенні до порядку денного відповідних законопроєктів та голосуванні за них, що стане тестом для цього парламенту.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ПАРУБІЙ А.В.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Кіраль від Об'єднання «Самопоміч» передає слово Єгору Соболєву. Будь ласка, Єгоре.

СОБОЛЄВ Є.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). «Самопоміч» уважно вивчила пропозиції фракції «Блок Петра Порошенка» щодо призначення нових міністрів. Зрозуміла й позиція Прем'єр-міністра: або виганяйте мене, або працюйте зі мною. «Самопоміч» вважає такий підхід неефективним. Ми маємо спільно проаналізувати: чому створений конституційною більшістю уряд у дуже сприятливий для нього період, коли в парламенті була підтримка конституційною більшістю всіх його ідей, не став успішним?

Наша перша відповідь: в уряді немає лідера, справжнього голови, якого всі слухалися б, який мав би волю і мужність посилати корупціонерів подалі від державних підприємств, від грошей платників податків.

Друга відповідь: на чолі уряду немає величезного прихильника економічних свобод, який не вірить у державне регулювання, але вірить в економіку, вільний ринок — те, чого наразі найбільше потребують український бізнес і українське суспільство в цілому. Поки ми не

призначимо такого Прем'єр-міністра, від перестановки окремих міністрів нічого не зміниться.

Тепер про перестановку окремих міністрів. Шановні колеги з «Блоку Петра Порошенка»! Безумовно, це ваше право — висувати кандидатів на посади в уряді. Але давайте знову проаналізуємо, чому цей уряд неуспішний. Ми говорили про його формування: Прем'єрміністр і міністри мають бути командою. Якщо Прем'єр-міністр не розмовляє з віце-прем'єр-міністром або з міністром, якщо вони просто фізично ненавидять одне одного, проводять протилежну політику, в уряду так само нічого не вийде.

Тому наша пропозиція така: не ділити посади в уряді за партійними квотами. Партії мають і повинні делегувати гідних кандидатів після обговорення з Прем'єр-міністром і розуміння, що це, справді, доброчесні люди, які забезпечать економічну свободу і гнатимуть корупціонерів подалі від державних підприємств.

Фракція «Самопоміч» просить серйозно поставитися до цих ідей. Парламент має останній шанс створити ефективний уряд, який виправдає величезні надії людей. Давайте це зробимо.

І останнє прохання до спікера Верховної Ради. Парламент заборгував суспільству рішення про відкритий доступ до декларацій посадовців уже цього року. Давайте ставити на голосування це рішення і щоранку друкувати в парламентській газеті прізвища всіх народних депутатів, які не голосують. Це обов'язково спрацює.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Соболєв від фракції «Батьківщина». Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, найважче рішення, яке парламент прийняв минулого року — це рішення щодо бюджету. Фракція «Батьківщина» чітко розуміє, що наша жорстка позиція не приймати цей бюджет зайвий раз підтверджує, що треба залишатися принциповим у найважчі моменти в житті держави.

Що ми сьогодні чуємо? Пенсії оподатковуються, газ для населення чомусь за ціною, що економічно не обґрунтована. Виявляється, електронні декларації загубилися по дорозі до парламенту і цього не помітив жоден, хто голосував за бюджет, зокрема всі міністри й урядовці. Я впевнений, що відповідь набагато простіша. У даному разі парламент має відповідально підходити до прийняття таких документів.

Але ϵ й друге, не менш важливе завдання — створити урядову команду, яка реалізовуватиме найключовіші плани. Не може бути ситуації, коли Прем'єр-міністр не зна ϵ , кого йому пропонують в урядову команду, але не може бути й ситуації, коли Прем'єр-міністр не визнача ϵ стратегії розвитку країни, а покладається на кого завгодно, шука ϵ провини де завгодно — у поганій коаліційній угоді, поганому голосуванні в парламенті, не беручи відповідальності насамперед на себе за все, що відбувається у країні.

Саме тому й виникла ситуація, коли треба не просто змінити уряд, а змінити той хибний економічний курс, який привів країну до нинішньої ситуації. Саме тому фракція «Батьківщина» наполягає на виконанні двох ключових завдань: зміні бюджетної стратегії та зміні урядової стратегії. Парламент зосередив свою увагу на роботі нової сесії. Це не питання антипатії чи любові до Прем'єр-міністра, тих чи інших міністрів. Це питання відповідальності за країну. Якщо на сьогодні ми бачимо, що вирішення ключового питання зміни стратегії розвитку держави, насамперед економічного, залежить від цих народних депутатів, від цієї сесійної зали, саме так і треба до цього ставитися.

Наша фракція вважає, що завершення роботи цієї сесії та старт нової — це ключове питання. Це питання зміни урядової стратегії та зміни уряду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олесь Довгий від групи «Воля народу». Увімкніть мікрофон Олеся Довгого з місця...

МОСКАЛЕНКО Я.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ №96, Київська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Сьогодні ми закриваємо чергову сесію і розпочинаємо новий політичний етап українського парламенту. Із чим і куди ми йдемо? Хто може пояснити кількома словами українцю, який по той бік екранів спостерігає за нашою мишачою метушнею, куди ми завели країну?

Наша рідна Україна багата на талановитих, освічених людей. Українці завжди були на передовій прогресу. Наші славетні земляки розробляли небачені технології та будували цілі галузі. Серед них — Патон, Сікорський, Глушко, Корольов, Кондратюк та інші.

Ми знані у світі, тому що перший зварювальний міст, перший супутник Землі, космічні кораблі, ракето-космічний комплекс «Буран» усе це створили уродженці нашої країни. Українці конструювали для Сполучених Штатів Америки літаки-бомбардувальники, літаки-велетні, літаки-амфібії. Росія перший куб газу для Кремля отримала з нашого Івано-Франківська, а українська економіка була найпотужнішою за часів Радянського Союзу.

До чого я? Усе, що там треба, щоб відродити Україну, є в межах нашої країни: мізки, ресурси, руки. Наших студентів наввипередки переманюють на роботу за кордон. Європа готова нашим співвітчизникам — людям із золотими руками — надавати постійне місце проживання. То чому ж влада так не цінує своїх громадян?

Звертаюся до колег із коаліції. Давайте відверто визнаємо, що експеримент з іноземцями-варягами, м'яко кажучи, не вдався, бо, працюючи у виконавчій владі, вони так і не змогли зупинити відтік людських і фінансових ресурсів, не зрозуміли, що в нас є також фронт із внутрішнім ворогом. Поки хлопці в Донецьку воюють за територіальну цілісність, ми повинні тут відстоювати суверенітет і економічну незалежність нашої країни. Просто розмахувати іноземними дипломами і малювати собі мільйонні зарплати не вийде. Треба працювати на результат, якого від нас чекають люди.

Я звертаюся до коаліції: згуртуйтеся, ви повинні здійснити реформи! Не ми маємо вам повірити. Ви повинні переконати кожного українця, який щойно отримав візу для виїзду на роботу за кордон. У ваші реформи має повірити кожен учитель, лікар, пенсіонер.

Депутатська група «Воля народу» не критикує, повірте. Цього можна не робити, бо ви самі успішно це робите. Ми закликаємо: у вас ϵ два тижні для переформатування уряду. Зробіть це. Україні потрібен уряд, який зможе склеїти економіку. Після звіту Кабінету Міністрів ми маємо зробити певні висновки, щоб рухатися далі.

Політика ϵ мистецтвом компромісу. Саме в цьому компромісі – ключ до щасливого майбутнього нашої країни. За цим — мир. Зверніть увагу, що ніколи в дитячих листах до Діда Мороза з України не було стільки бажань про мирне небо над землею, про те, щоб закінчилася війна. Цього хочуть і просять наші діти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бойко від «Опозиційного блоку».

БОЙКО Ю.А., член Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Минулого тижня ми стали свідками

продовження політичних торгів, що відобразилося на ефективності роботи парламенту. Із майже 90 законопроєктів прийнято лише 15, а тих, що розроблені на задоволення потреб людей, усього три. Парламент продовжує ігнорувати необхідність реалізації Мінських угод. Коаліція не виявляє ініціативи, блокує всі пропозиції «Опозиційного блоку», ігнорує міжнародний заклик до виконання положень Мінського протоколу та врегулювання ситуації. Коаліція розуміє, що стала політичним банкрутом і намагається втримати на плаву економічно неспроможний уряд. Усі політичні процеси відбуваються між коаліцією, яка не користується довірою народу, та урядом, що повністю збанкрутував.

Найтрагічнішим ϵ те, що всі без винятку фракції коаліції роблять вигляд, що не вони створили цей уряд, що не мають жодного відношення до економічних провалів. Нібито не вони проголосували за бюджет, знищення реального сектору економіки, підвищення тарифів та зменшення соціальних допомог. При цьому ігноруються всі ініціативи опозиції. ϵ намагання замкнути на собі політичні процеси й уникнути будь-якого контролю. Це призвело до того, що і уряд, і коаліція давно втратили зв'язок із реальним життям.

Ми вважаємо, що разом із урядом повинна звітувати і правляча коаліція, яка несе повну відповідальність за діяльність Кабінету Міністрів. Треба терміново прийняти нову економічну програму, яку втілюватиме в життя вже новий уряд, у якій будуть враховані інтереси шахтарів, фермерів, медиків, учителів. А для цього треба відновити власне виробництво, забезпечити зростання доходів населення, збільшити внутрішній попит і повернути нашу продукцію на зовнішні ринки збуту, які за останні два роки завдяки зусиллям Кабінету Міністрів Україна практично втратила — від великого машинобудування та легкої промисловості до аграрного сектору.

Наші вимоги залишаються такими, що й минулого тижня: насамперед внести зміни до Державного бюджету, Податкового кодексу, прийняти закон про опозицію, відправити уряд у відставку та розпочати розробку економічної стратегії та законів, прийняття яких реально поліпшить життя людей.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Віктор Бондар від групи «Відродження». Будь ласка.

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ №191, Хмельницька область, самовисуванець). Шановний Володимире Борисовичу! Шановні колеги! Фактично за

кілька тижнів ми станемо свідками звіту уряду про діяльність правлячої парламентської коаліції за рік, що минув. По суті це, на жаль, сумні підсумки того, що зробили з країною. Ми бачимо недолугу економічну політику, відсутність соціальної, інвестиційної політики. На жаль, у цій залі відбуваються ті само процеси, що й рік тому, тобто практично немає ніяких змін і ніякої логіки дій.

Партія «Відродження» протягом року щомісяця просить заслухати звіт міністрів про свою роботу, план дій хоча б на півроку вперед, не кажучи вже про стратегію на рік чи на два. Ми просимо хоча б на півроку.

Що нам треба почути від правлячої коаліції? Якою буде економічна політика? Що буде з валютними курсами? Що буде із соціальним забезпеченням? Як підвищуватимуться зарплати, пенсії? Як буде підтримуватися виробництво, яке, по суті, дає на сьогодні можливість зростання економіки? Які галузі економіки буде підтримано? Як підтримуватимуться експертно орієнтовані галузі? На жаль, ні в цій залі, ні в уряду немає ніяких прогнозів.

Як формувався бюджет на цей рік? На жаль, бюджет провальний. Економічна політика уряду призвела до того, що забули передбачити в бюджеті фінансування профтехосвіти, передали місцевим бюджетам фінансування культури, освітянських програм, пільгового проїзду. Залишилося передати ще фінансування пенсій, заробітних плат. І уряд зможе вмити руки, сказавши, що виконав свою роботу: економіку розвалив, жодна галузь не підтримується, а фінансування соціального захисту і гуманітарної галузі покладено на місцеві бюджети.

Про що це свідчить? Про абсолютну імпотенцію нинішньої влади, неспроможність здійснювати ефективну економічну політику, відсутність плану дій на поточний рік.

Ми вимагаємо звіту уряду, хочемо заслухати з парламентської трибуни кожного міністра стосовно зробленого за рік, планів на найближчі півроку. Треба приймати рішення щодо кожного міністра персонально, а не загалом щодо всього уряду.

Треба заслухати економічний блок уряду. Яка економічна політика планується на цей рік? Якою буде система стимулювання інфраструктурних проектів? Як ми підтримуємо національного виробника і потужні вітчизняні виробничі підприємства? Як ми підтримуємо експертно орієнтовані галузі, які приносять валюту в країну?

І найголовніше. Ми вимагаємо звіту щодо витрачених 500 мільярдів гривень кредитних коштів за минулий рік. Якою буде кредитна політика на цей рік? Це борги наступних поколінь.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України ГРОЙСМАН В.Б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, виступи завершено.

Хочу вас поінформувати, що вчора увечері надійшов звіт уряду до парламенту, його зареєстровано і направлено електронною поштою всім народним депутатам, а сьогодні буде розміщено на сайті Верховної Ради України для користування.

Шановні колеги, на ваш розгляд вноситься доопрацьований проект Закону «Про внесення змін до Конституції України щодо правосуддя» (№3524). Шановні колеги, прошу вашої уваги!

Згідно зі статтею 159 Основного Закону України законопроект про внесення змін до Конституції України розглядається Верховною Радою України за наявності висновку Конституційного Суду України щодо відповідності законопроекту вимогам статей 157, 158 Конституції України. Відповідно до Висновку Конституційного Суду України від 30 січня 2016 року, який вам роздано, положення доопрацьованого законопроекту №3524 визнано такими, що відповідають вимогам статей 157, 158 Конституції України.

Відповідно до статті 149 Регламенту Верховної Ради питання розглядається за процедурою повного обговорення: доповідь голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя Руслана Князевича — до 10 хвилин, запитання доповідачу і відповіді на них — до 3 хвилин, слово для виступу Представника Президента України у Верховній Раді України Степана Кубіва — до 5 хвилин, виступи від фракцій і груп — по 3 хвилини і три виступи народних депутатів України.

Шановні колеги народні депутати, займайте, будь ласка, свої місця. Сконцентруйтеся, це надзвичайно важливе питання. Займайте свої місця, шановні колеги.

Запрошую до доповіді голову Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя Руслана Петровича Князевича. Будь ласка, Руслане Петровичу.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Дякую. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Дозвольте насамперед

поінформувати вас про те, яка склалася ситуація і в який спосіб відповідно до Конституції, Закону «Про Регламент Верховної Ради України» повинен діяти парламент, зважаючи на вимоги конституційної процедури, передбаченої цими нормативно-правовими актами.

Насамперед нагадаю вам, що мова йде про законопроект, який фактично двічі був предметом розгляду Конституційного Суду. Уперше — за процедурою, передбаченою Конституційним Судом, протягом кількох тижнів. Конституційний Суд досить прискіпливо перевіряв законопроект на відповідність статтям 157, 158 Конституції України, а також іншим статтям. У висновку, попередньо направленому до парламенту, Конституційний Суд підтвердив відповідність статтям 157, 158 Конституції України даного законопроекту і не висловив до нього жодних застережень.

Після політичних консультацій Президент України 26 січня 2016 року вніс на заміну доопрацьований законопроект №3524, який від попереднього, що був предметом розгляду в Конституційному Суді, відрізнявся лише тим, що парламенту повернуто право висловлювати недовіру Генеральному прокурору, наслідком чого ста-не його відставка.

Зважаючи на те, що Президент оперативно вніс на заміну даний законопроект, визначивши його як невідкладний, 27 січня 2016 року парламент розглянув його і, нагадаю, прийняв рішення включити до порядку денного та звернутися до Конституційного Суду щодо надання висновку про відповідність статтям 157, 158 Конституції. Одночасно було прийнято рішення вважати відхиленим попередній законопроект, на заміну якому було внесено доопрацьований проект Закону «Про внесення змін до Конституції України щодо правосуддя». Оскільки даний законопроект визначений Конституційним Судом до розгляду як невідкладний, я хочу одразу зняти інсинуації з приводу того, що Конституційний Суд у досить короткий термін зміг оперативно надати висновок. Ідеться про п'ятиденний строк. Як на мене, цього строку було абсолютно достатньо для того, щоб, звертаю вашу увагу, Конституційний Суд просто відтворив попередньо наданий висновок за винятком лише однієї норми, яку було вилучено Президентом, зважаючи на домовленість між ним та лідерами фракцій.

Таким чином, додаткового аналізу положень для надання експертного висновку, що потребувало б певного часу, не потрібно. Конституційний Суд у попередньому висновку досить грунтовно проаналізував усі положення законопроекту. Фактично в такий само спосіб надано висновок і щодо даного законопроекту.

Учора о 12 годині Конституційний Суд у публічній частині оголосив свій висновок, прийнятий ще 30 січня. Скажу дуже коротко. У своєму висновку, заздалегідь вам розданому, з яким, думаю, кожен

народний депутат зміг ознайомитися, Конституційний Суд не вбачає суперечності даного законопроекту зі статтями 157, 158 Конституції України. Більше того, Конституційний Суд не висловив жодних застережень щодо інших статей Конституції, яким міг суперечити даний законопроект.

Відповідно до Закону «Про Регламент Верховної Ради України», отримавши висновок Конституційного Суду, маємо можливості здійснити дві опції. Якщо Конституційний Суд виявив невідповідність законопроекту статтям 157, 158 Конституції України або висловив будь-яке застереження, то відповідно до Закону «Про Регламент Верховної Ради України» парламент зобов'язаний продовжити роботу над законопроектом, встановити строки внесення поправок і рухатися далі відповідно до визначеної конституційної процедури. У даному разі, оскільки немає жодних застережень щодо тексту законопроекту і визначено відповідність статтям 157, 158 Конституції України, парламент зобов'язаний розглянути його в режимі попереднього схвалення.

Одразу скажу, щоб не виникало запитань, бо народні депутати вже підходили. Оскільки немає жодних застережень Конституційного Суду, на етапі попереднього схвалення і після нього парламент не може вносити жодних змін до тексту законопроекту.

Сьогодні зранку Комітет з питань правової політики та правосуддя, як це належить йому робити за Регламентом, зібрався на своє засідання і, зважаючи на цілком позитивний Висновок Конституційного Суду, одноголосно (за винятком двох, які проголосували проти і одного, що утримався) рекомендував парламенту попередньо схвалити проект Закону «Про внесення змін до Конституції України щодо правосуддя» (№3524) від 26 січня 2016 року, визначений Президентом України як невідкладний.

У разі якщо сьогодні відбудеться процедура попереднього схвалення, це означатиме, що одразу після початку нової сесії Верховної Ради сьогодні о 16 годині парламент може розпочати розгляд законопроекту в цілому. Якщо сьогодні попереднього схвалення не відбудеться, Комітет з питань правової політики та правосуддя готовий взяти на себе ініціативу щодо підготовки даного законопроекту до розгляду в цілому на наступній сесії парламенту.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Петровичу.

Запишіться, будь ласка, на запитання до доповідача. Відводимо до 3 хвилин. Прошу.

Народний депутат Сергій Васильович Мартиняк. Будь ласка.

МАРТИНЯК С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ N20, Волинська область, самовисуванець). Прошу передати слово Литвину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Григорій Шверк.

ШВЕРК Г.А., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Мабуть, ніхто не має сумніву, що судова реформа – один із нагальних кроків, який повинна зробити Україна. Упевнений, що парламент має підтримати цей законопроект найбільшою кількістю голосів. А проблеми, які, здається, є у деяких фракцій можна розв'язати шляхом доопрацювання до другого читання законопроектів, у яких детально описати ситуацію і усунути всі неузгодженості, які наразі можуть виникнути.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги народні депутати, прошу вашої уваги! Сьогодні з візитом в Україні перебувають наші друзі — голови парламентів, яких я із задоволенням хочу вам представити. Вони знаходяться у гостьовій ложі. Увага, шановні колеги!

Віце-спікер парламенту Латвійської Республіки пані Інесе Либиня-Егнер. Давайте привітаємо! (Оплески).

Спікер парламенту Королівства Данія пані Піа К'єрсгор (Оплески).

Голова парламенту Естонської Республіки пан Ейкі Нестор! (Оплески).

Спікер парламенту Республіки Ісландія пан Ейнар Крістінн Гудфіннссон! (Оплески).

Спікер парламенту Литовської Республіки пані Лорета Граужинєнє! (Оплески).

Президент парламенту Королівства Норвегія пан Олемік Томмессен! (Оплески).

Спікер парламенту Королівства Швеція пан Урбан Алін! *(Оплески)*.

Вітаємо вас, шановні друзі! Дякуємо за солідарність і підтримку України! (Оплески).

Відповідайте, будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Шановні друзі, я хочу пояснити ситуацію, тому що, можливо, не всі народні депутати розібралися. Щойно було

порушено питання про те, що треба прийняти низку законів, щоб почати переатестацію суддів. Нагадаю вам, що переатестація суддів починається за два тижні не відповідно до запропонованих змін до Конституції, а відповідно до Закону «Про забезпечення права на справедливий суд». Зміни до Конституції є просто посиланнями на цей закон.

Нагадаю, чому досі цей процес не розпочався. Тому що лише наприкінці жовтня відбувся з'їзд суддів, який затвердив нову Раду суддів. Тільки після затвердження було внесено зміни до порядку проведення Вищою кваліфікаційною комісією переатестації суддів. Вища кваліфікаційна комісія суддів України на виконання цього рішення прийняла всі відповідні документи, як того вимагав закон.

Наголошую, що вже з 15 лютого, а за фактом із 17 лютого переатестація суддів розпочнеться офіційно. Цей процес почнеться з перевірки на відповідність займаній посаді приблизно 100 суддів, щодо яких спливає 5-річний термін перебування на посаді. Після цього буде проведено планову переатестацію в інших судах. Нам треба невідкладно внести зміни, якими перенести строки проведення переатестації суддів Верховного Суду і вищих судів, бо відповідно до закону ці терміни вже завершилися. Після внесення змін зможемо сказати, що починаючи з лютого до кінця року процес переатестації, принаймні вищих судів, буде завершено. А потім поступово перейдемо по апеляційних і місцевих судів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Останнє запитання Андрія Іллєнка (Шум у залі).

ІЛЛЄНКО А.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №215, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Всеукраїнське об'єднання «Свобода». Руслане Петровичу, скажіть, будь ласка, чи не вважаєте ви, що головна проблема судової системи на сьогодні – не інституційна, хоча, безумовно, вона також існує, а проблема суддівського корпусу. Це особистісний фактор, хочемо ми цього чи ні. Напевно, запропоновані зміни до Конституції насамперед мали б стосуватися саме системи реального очищення суддівського корпусу від тотальної корупції, тотальної залежності від телефонного права, яке, на жаль, на сьогодні існує. Розумієте, українське суспільство не вірить у переатестацію, бо ми вже бачили переатестацію в прокуратурі, яка завершилася нічим. Напевно, потрібні рішучіші кроки, тоді буде краще сприйняття, що це не косметична, а реальна реформа.

Дякую за відповідь.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я не хочу коментувати ваш виступ. Скажу лише, що у своєму висновку Венеціанська комісія чітко висловилася щодо недоцільності запровадження такої процедури в Україні. Шановні колеги, головна мета таких змін відповідно до висновку Венеціанської комісії та позиції Президента — позбавити парламент впливу на суддівський корпус. Чому?

Наші колеги — європейці вважають, що коли ми місяцями, роками не можемо обрати чи звільнити суддів, це є політичним тиском. Друзі, це спричинило ситуацію, коли в Україні є десятки районів, де суд відсутній як явище, оскільки там жоден суддя не обраний парламентом. Уявіть собі: люди подають скарги в суд, а судочинства як явища не існує. Щоб ця проблема не стала тотальною, європейці рекомендують позбавити парламент таких повноважень. Ми самі себе завели в глухий кут. Треба подивитися правді в очі. Якби ми хотіли вирішити це питання, то, напевно, вирішили б його. Ми самоусунулися і тепер про це шкодуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Петровичу.

Представник Президента України у Верховній Раді України Степан Кубів. Будь ласка, до 5 хвилин.

КУБІВ С.І., Представник Президента України у Верховній Раді України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний український народе! Шановний пане Голово! Шановні колеги! Справедливий, безсторонній та неупереджений суд є важливою гарантією забезпечення прав і свобод кожного громадянина та побудови держави, керованої верховенством права. Нині одним із найпріоритетніших вимог українського суспільства є утвердження незалежності судової влади, посилення її відповідальності та запровадження кадрового оновлення суддівського корпусу.

Президент України 25 листопада 2015 року вніс на розгляд Верховної Ради України та визнав як невідкладний проект Закону «Про внесення змін до Конституції України щодо правосуддя» (№3524). Під час обговорення зазначеного законопроекту було висловлено низку застережень стосовно недоцільності вилучення із Конституції України норм про повноваження Верховної Ради України щодо висловлення недовіри Генеральному прокурору.

З огляду на зазначене, 26 січня 2016 року Президент України вніс на позачерговий розгляд Верховної Ради як невідкладний доопрацьований проект Закону «Про внесення змін до Конституції України щодо правосуддя» на заміну раніше внесеного однойменного законопроекту (№3524). Доопрацювання даного законопроекту, з огляду на

викладене, зумовлено потребою забезпечення досягнення політичного консенсусу у вирішенні питання щодо можливого висловлення парламентом недовіри Генеральному прокурору.

У доопрацьованому законопроекті пропонується встановити, що до повноважень Верховної Ради України належить не лише надання згоди на призначення та звільнення з посади Президентом України Генерального прокурора, як це було передбачено попередньою редакцією, а й висловлення недовіри Генеральному прокурору, що має наслідком його відставку з посади.

Таким чином, відповідно до внесеного на заміну законопроекту дострокове звільнення з посади Генерального прокурора здійснюватиметься на підставах, визначених не лише законом, як це було передбачено попередньою редакцією, а й Конституцією України. Щодо решти його положень, зазначу, що вони не зазнали змін.

Конституційний Суд України 30 січня 2016 року визнав даний законопроект таким, що відповідає вимогам статей 157, 158 Конституції України. Відповідно до норм Конституції та Закону «Про Регламент Верховної Ради України» парламент має право розглянути питання про попереднє схвалення проекту Закону «Про внесення змін до Конституції України щодо правосуддя».

Зазначених змін суспільство очікувало ще вчора. Тому 1 лютого 2016 року на засіданні Погоджувальної ради було наголошено на необхідності невідкладного розгляду згаданого законопроекту. Щодо основних його положень, ще раз варто підкреслити, що їх зміст уже був предметом обговорення в залі парламенту та полягає в забезпеченні незалежності судової влади, її деполітизації, підвищенні професійних стандартів суддівського корпусу, вдосконаленні засад здійснення судочинства, забезпеченні інституційності та спроможності прокуратури, адвокатури, системи виконань судових рішень тощо. Таким чином, хочу вкотре звернути увагу на важливість реалізації зазначених змін для українського суспільства, адже вони не лише сприятимуть досягненню оголошеної мети, а й створять належні умови для забезпечення кожному права на справедливий суд.

З огляду на зазначене, прошу підтримати законодавчу ініціативу Президента України та прийняти рішення про попереднє схвалення проекту Закону «Про внесення змін до Конституції України щодо правосуддя» (№3524), тим само виправдавши очікування суспільства на позитивні зміни в системі правосуддя.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Степане Івановичу.

Шановні колеги, переходимо до виступів від фракцій і груп. Прошу записатися на виступи з трибуни Верховної Ради України.

Олена Сотник, «Самопоміч». Будь ласка.

СОТНИК О.С., секретар Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Доброго дня, шановні колеги! Мені випала честь відкривати цю дискусію. Насправді, перед тим як вийти до вас за цю трибуну, у мене на секунду промайнув спогад. Я пригадала свої відчуття, коли останній раз була в суді. Що ти відчуваєш в нинішньому українському національному суді? Ти відчуваєш, по-перше, безсилля, по-друге, страх, тому що правди в судах немає. Це на сьогодні найбільший суспільний запит на зміну судоустрою в Україні. Ми не маємо права зрадити цей запит суспільства.

Колеги, чи гарантують запропоновані зміни захист прав і свобод людини, як це передбачено Конституцією України? На превеликий жаль, є великі сумніви. Ви знаєте, що в суботу Конституційний Суд прийняв своє позитивне рішення. Але я тримаю в руках десять висновків — десять окремих думок суддів Конституційного Суду. Кожна окрема думка носить негативний характер щодо змін до Конституції.

Ми дуже поважаємо роботу, здійснену, зокрема членом партії «Самопоміч» і віце-спікером парламенту Оксаною Сироїд, із підготовки змін до Конституції. Але, на превеликий жаль, за даних обставин ми не можемо прийняти цей законопроект у першому читанні. У зв'язку з цим фракція «Самопоміч» пропонує не губити ту хорошу справу, яку вже зробив на сьогодні парламент. Остання редакція містить дуже багато хороших змін, але водночас і дуже серйозну загрозу тотального контролю Президентом суддівської гілки влади протягом наступних двох років. Ми пропонуємо направити законопроект у такій редакції в комітет і дати можливість парламенту протягом визначеного строку вносити до нього зміни, щоб ми могли чітко сказати суспільству, що вони гарантуватимуть право на справедливий суд.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенов, «Опозиційний блок». Будь ласка.

ШПЕНОВ Д.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №37, Дніпропетровська область, самовисуванець). Добрый день, уважаемые коллеги! Наша фракция на прошлой неделе

уже заявляла о своей позиции в отношении изменений в Конституцию в части судоустройства. Наша фракция одобряет идею, заложенную в эту реформу, создать независимую, свободную от политического влияния судебную власть. Поэтому мы поддерживаем такие прогрессивные изменения, как лишение влияния парламента на назначения судей и Президента — на формирование судов, увольнение судей, то есть выполнение основных рекомендаций Венецианской комиссии.

Однако что мы получаем на практике? Два года реорганизации, ликвидации судов, перевод судей из одного суда в другой будет осуществлять Президент. Будет проведена переаттестация всех судей по непонятной процедуре, четкие критерии которой не определены, есть только оценочные суждения.

Например, такое квалификационное требование судей как «доброчесність». Кто будет определять критерии «доброчесності»? Полномочия назначать судей на пять лет прекращаются с окончанием срока, на который они были назначены. Хочу напомнить, что большинство из судей были назначены после рекомендаций международных экспертов, под надзором были проведены экзамены. Теперь такие судьи могут быть назначены на должность в порядке, определенном законом. «Могут быть» — это не назначаются, и не будут назначены. Опять нет критериев. Все это в совокупности — ничто иное как политическое давление на судебную власть и люстрация.

Мы категорически не поддерживаем управление судебной системой в ручном режиме. Обращаю внимание на то, что Венецианская комиссия неоднократно выступала против тотального оценивания судей, а также указала, что опыт, приобретенный судьями после пятилетнего срока пребывания на должности, необходимо должным образом учесть в конституционной реформе. Если проводить реформу, давайте ее проводить, а не говорить о прогрессивных нормах, поддержанных Венецианской комиссией, которые когда-то вступят в силу. Сформируем судебную систему по старым правилам, а потом внедрим новые европейские положения — какой толк тогда будет от реформы? Нельзя ни в коем случае узурпировать судебную власть, потому что она является главным демократическим институтом.

Приведу еще один факт давления на судей из предыдущих вариантов изменений в Конституцию. В законопроекте №1776 норма про задержание, арест судьи была сформулирована так: судья может быть задержан при совершении или непосредственно после совершения тяжкого или особо тяжкого преступления. Венецианская комиссия именно этот тезис поддержала. Сейчас опять эта норма меняется.

Также вызывает беспочвенное беспокойство (что по сути не беспочвенное) предложение изменения судоустройства. Непонятно какое

оно будет: трехуровневое или четырехуровневое. Закреплено право только на апелляционное обжалование. Исключаются полномочия Конституционного Суда по толкованию законов. Сужается юрисдикция судов до юридического спора и уголовного обвинения. На сегодня в судах уже подтверждаются или опровергаются юридические факты или неоспоримые права.

Наша фракция выступает за судебную реформу. Однако все вышеуказанные замечания мы не считаем очень принципиальными. Мы понимаем, что правоохранительная система не оправдала доверия. Всевозможными законами о люстрации вы не смогли не очистить, не улучшить систему судебную. Может, поэтому такое и происходит (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Привітаємо ще раз наших колег! *(Оплески)*. Леонід Ємець, «Народний фронт». Будь ласка.

ЕМЕЦЬ Л.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №221, м. Київ, політична партія «Народний фронт»). Фракція «Народний фронт», місто Київ. Шановні колеги! Український народ має право на справедливий суд. Ми це йому обіцяли. Обіцяли, що замість корупціонерів у мантіях прийдуть професійні юристи. Саме це має бути стрижнем будь-якої справедливої, справжньої конституційної реформи. Саме це ми запропонували в нашій редакції змін до Конституції, яку ми розробляли разом зі спеціалістами із Радикальної партії, від громадянського суспільства. У цьому законопроекті передбачено тотальне звільнення прокурорів, суддів і обрання нових за відкритими, прозорими списками.

Сьогодні законопроект знаходиться в залі парламенту. Щойно ми назбираємо 150 підписів, він отримає статус конституційного, і ми зможемо внести його на розгляд. Упевнений, тоді він стане основним проектом закону, який має вирішити питання чесного, справедливого суду через судову реформу.

Але ми свідомі того, що поки ми беремо участь у змаганнях між двома концепціями конституційної реформи, у цьому парламенті та за його межами є люди, які мріють, щоб усе залишилось так, як є. Судді, призначені Портновим і Ківаловим, продовжують творити корупцію в Україні іменем правосуддя. Корупціонери на них дуже сподіваються, тому що вони мріють, що їхні гаманці завжди будуть основними гарантами недоторканності та незалежності.

Виходячи з розуміння всієї відповідальності та важливості цього питання, фракція «Народний фронт» учора на своєму засіданні прийняла рішення голосувати законопроект №3524 за основу. Але фракція

«Народний фронт» не голосуватиме законопроект у цілому, якщо не буде виконано трьох наших принципових вимог.

Перша. За парламентом має залишатися право відкликати Генерального прокурора. Президент вніс цю опцію, вона має залишатися остаточно.

Друга. Триланкова судова система. Має бути ліквідований надкорупційний Господарський та Вищий спеціалізований суди.

Третя. Усі суди в нашій країні мають пройти перезавантаження. Це може бути яка завгодно процедура — переатестація тощо. Ми вимагаємо, щоб у законі був виписаний такий механізм, який передбачав би проходження такої процедури кожним суддею в нашій країні. Ця процедура називатиметься прозорим і відкритим конкурсом.

Ми вимагаємо, щоб усі ці норми були виписані в законах, насамперед у Законі «Про статус суддів», та прийняті парламентом ще до того моменту, як ми голосуватимемо законопроект про внесення змін до Конституції в цілому. Не буде 300 голосів, якщо не буде вирішено цього питання. Наполягаємо на тому, що питання змін до Конституції системне. Має бути прийнято комплексне рішення. Тому має бути єдиний комплексний законопроект, прийнятий і затверджений на Всеукраїнському референдумі українським народом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрій Луценко, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

ЛУЦЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Ми розглядаємо одне з найважливіших питань постмайданної України. Усе суспільство підтримало Майдан, зокрема, і тому, що в Україні немає справедливості, у судах не можна захистити свої законні права. Сьогодні ми чуємо виступи від різних політичних партій, які зводяться до неможливості голосування. Одні кажуть про нібито диктатуру Президента, незважаючи на те, що на сьогодні за чинною Конституцією він самостійно може звільняти і призначати суддів, об'єднувати і розпускати суди, а його пропонується позбавити цього права. Але вони не читають, не бачать, кажуть, що це буде диктатура Президента. Яка ж це диктатура, якщо сьогодні він це робить самостійно, а вноситься законопроект, у якому пропонується це робити Вищій раді юстиції, сформованій за прозорими процедурами? Інші

кажуть про політичні чистки судів. Панове, які чистки, якщо запропоновані зрозумілі професійні критерії переатестації суддів?

Навіть у Радянському Союзі більше двох скасованих вищою інстанцією рішень судді призводили до його звільнення. У нас суддя може десятки разів штампувати корумповані рішення, які потім будуть скасовані, і продовжувати заробляти в чорній мантії іменем України. Як сказано у Святому Письмі, благими намірами вимощена дорога в пекло.

Я звертаюся до громадян України. Якщо сьогодні не буде проголосовано змін до Конституції, щоразу, незаконно забираючи у вас квартиру, бізнес або свободу, корумпований суддя з команди Портнова — Ківалова робитиме це не іменем України, а іменем тих народних депутатів, які знайдуть будь-який привід, щоб не звільняти цих суддів. Саме їхня позиція дозволить залишатися на місцях корупціонерам і знущатися над народом України.

Від імені фракції БПП рішуче наполягаю на голосуванні за зміни до Конституції й сьогодні, і весною в остаточному варіанті, щоб із 1 вересня нарешті очистити від корупції українські суди і дати цій країні справедливість.

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Соболєв, «Батьківщина». Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги! Шановний головуючий! Судова реформа насправді виявилася найважчою з тих, що нам треба проводити. Саме з цього і треба виходити, аналізуючи внесений законопроект. Думаю, не секрет, що корпоративність, замкненість, корумпованість системи залежить не лише від того, що буде визначено в конституційних основах судочинства. Це залежатиме й від того, чи матиме силу волі, совість суддя, якому передзвонили з парламенту, Адміністрації Президента чи з місцевої адміністрації, вийти на прес-конференцію і заявити про це, як роблять судді в країнах, лідери парламентів яких щойно перебували в нашій сесійній залі. Це буде переломним моментом. Але чи зможе це зробити суддя, яким керують, якого можуть позбавити суддівського статусу фактично з політичних, економічних, але не з юридичних підстав. Думаю, саме так треба розглядати цей законопроект.

Вважаю, що будь-які виключення і відсилки на закони щодо підбору, переведення, об'єднання ϵ неможливим. Будь-який суддя і будьяка посада судді повинна бути відкритою. Це не означа ϵ , що, потрапивши в корпорацію суддів, ти можеш бути переведений без конкурсу

на будь-яку посаду в будь-який інший суд. Я думаю, що такі виключення неможливі. Це ϵ ключовим і принциповим. Це перше.

Друга норма, важлива для нашої фракції, — спрощення звернення громадян до судів. Як суддя може розглядати справи, маючи навантаження 100, 200, 300, 1000 справ на місяць? Якою буде якість розгляду таких справ? Саме на це повинна бути орієнтована судова реформа.

Третє. Що більше подвійних касацій, апеляцій, то більше грошей ходитиме судовою системою. Саме тому єдина чітко визначена вертикаль судових рішень повинна давати можливість опиратися якщо не на пряме прецедентне право, то на право, при якому є рішення вищої судової інстанції. Вона підтверджена міжнародними судами. Суддя, який ухвалює інше рішення, завідомо чинить корупційне діяння.

Саме виходячи з цього, вважаємо, що в першому читанні законопроект можна прийняти. Наша фракція його підтримуватиме.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Ляшко, Радикальна партія. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Фракція Радикальної партії. Реформа судової системи, як ми всі розуміємо, — ключова реформа для країни. Якщо не буде незалежного правосуддя, тут не буде інвестора, робочих місць, грошей і найголовніше — справедливості. Кожна людина, ідучи до суду, прагне справедливості. Вона не йде до суду, щоб там погуляти чи тому що їй нічого робити. Людина йде до суду лише в разі, якщо їй більше нікуди звертатися. Головне, що вона хоче знайти в суді, — правду, незалежно від того, ϵ в неї гроші чи нема ϵ , незалежно від її майнового стану, від того, чи ϵ в неї волохата рука, чи ϵ зв'язки, чи це простий колгоспник, робітник, депутат, президент, пенсіонер. Кожен хоче знайти в суді правду.

Чи можемо ми нині шукати правди в наших судах? Думаю, немає жодної людини в країні, яка скаже, що ми можемо знайти правду. Мета реформи судочинства — відновлення справедливості для кожної людини, яка прийде до суду.

Чи розв'яже ці проблеми прийняття президентського законопроекту про внесення змін до Конституції? На наше тверде переконання не розв'яже. Президентський законопроект про внесення змін до Конституції, насправді, консервує в існуючому вигляді судову систему. Так звану переатестацію пройдуть ті, хто потрібен владі, і не пройдуть ті, хто не служитиме владі. Фактично нинішня судова система залишається в тому ж вигляді, у якому була за Януковича. Ми маємо безліч прикладів, коли судді виконують замовлення нинішньої влади так само старанно, як вони їх виконували за часів Януковича. Саме тому фракція Радикальної партії не підтримує законопроекту про внесення змін до Конституції в частині судочинства, внесеного Президентом. Радикальна партія — це конструктивна політична сила. Ми в опозиції до влади, але не в опозиції до країни та її громадян. Ми розуміємо нагальну потребу реформування судової системи. Саме тому народні депутати від Радикальної партії разом з колегами із «Народного фронту» розробили свій законопроект про внесення до Конституції, альтернативний до президентського, який відрізняється кількома ключовими пунктами.

Перше. Ми пропонуємо звільнити всіх суддів і прокурорів. Це вимога суспільства і єдина можливість подолати корупцію в судовій системі — звільнення всіх суддів і прокурорів. Ми пропонуємо обирати Генерального прокурора на прозорому конкурсі, а не політичного призначенця Президента. Потім такий Генеральний прокурор виконуватиме вказівки Президента.

Звертаємося до всіх колег. Ми вже почали збір підписів за альтернативний законопроект про внесення змін до Конституції. Зібрали 37 підписів. Давайте зберемо 150 підписів, зареєструємо альтернативний законопроект про внесення змін до Конституції та продовжимо дискусію, знайдемо компроміс разом із Президентом, парламентською більшістю та приймемо такий закон, що дасть можливість встановити в Україні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Михайлович Литвин, група «Воля народу». Будь ласка.

ЛИТВИН В.М. Шановний Голово! Шановні колеги! Відома істина, що розум — сторож серця. Обговорюючи цю тему, ми переважно висловлюємо емоції, кажемо, що суд не має довіри суспільства. Рівною мірою довіри суспільства не мають Верховна Рада й уряд, а ми беремося судити і давати оцінки. Нам, очевидно, треба дати відповіді на кілька принципових питань.

Перше. За якою Конституцією живе Україна? Яка Конституція ϵ легітимною — 1996 року чи 2004 року? Відповідь буде неоднозначною, ви це добре розумієте.

Друге. Чи діє чинна Конституція, навіть якщо вона не повністю легітимна? Не діє. За Конституцією треба було прийняти 106 законів, щоб були реалізовані відповідні норми. Прийнято менше половини. Немає законів про мирні збори, місцевий референдум, територіально-адміністративний устрій. А ми здійснюємо тотальні реформи! Це, за великим рахунком, називається профанацією.

А чи працюють норми прямої дії щодо галузей освіти, охорони здоров'я. Чому ми до них не звертаємося? Чому немає фундаментальної доповіді про дію Конституції України, з якої стане очевидним, які потрібні зміни.

Наша група пропонує діяти таким чином. Насамперед, щоб не зупиняти процес, треба прийняти законопроект не менше, ніж 226 голосами. Далі — розглянути всі законопроекти щодо внесення змін і вийти на єдиний документ, який забезпечить прийняття фактично нової редакції Конституції.

І ще один момент. Ми повинні заслухати доповідь, можливо, нашого комітету, можливо, Міністерства юстиції, про те, чому не працює Конституція і чому вона фактично підміняється законами. Я можу це стверджувати на прикладі законів про освіту, не кажучи вже про медицину – там повний провал.

І останнє. Ми пропонуємо, щоб Верховна Рада «розчистила поле», щоб ми не скиглили, що Верховна Рада не призначає і не звільняє суддів. Треба розглянути подання щодо звільнення і призначити суддів. Це безвідповідальність Верховної Ради України: судочинство на місцях не відправляється, а ми тут торохтимо і базікаємо про те, що люди не можуть знайти захисту! Де вони його знайдуть, якщо ми не виконуємо своїх функцій? Я впевнений, що далі треба рухатися в такій послідовності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, у нас ще три промовці від народних депутатів. Підготуйтесь, будь ласка, до запису на виступи: три виступи по 3 хвилини. Прошу записуватися.

Олег Березюк. Будь ласка.

БЕРЕЗЮК О.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). На сьогодні в країні є півтори тисячі вакантних посад суддів, Вища рада юстиції і так звана ВККСУ, які цілком легітимні і можуть працювати. Внаслідок їхньої якісної діяльності ще 10-15 відсотків суддів можуть втратити свою роботу абсолютно легітимно і справедливо. Чи використані ці можливості українською владою? Ні, тому що немає внутрішнього політичного і соціально-психологічного бажання змінювати судову систему. Чи допоможуть ці зміни? Можуть допомогти, а можуть і не допомогти. Таким чином, ми знецінимо Основний Закон — Конституцію. Ми голосували за

закон про справедливий суд. Де цей закон? Чому він не діє? Ми кажемо: не спрацював закон. Ми гарантуємо, що через три місяці скажемо: не спрацювала Конституція. Але ми не можемо собі цього дозволити.

Існує загроза узурпації судової влади Президентом протягом наступних двох років. Сьогодні маємо доброго Президента, не знаємо хто буде завтра. Це життя. Це перше.

Друге. Питання щодо прокуратури. Ми знову повертаємо прокуратурі її «нагляд»?

Третє. Для чого ми заклали в законопроект адвокатську узурпацію? Для того, щоб люди переживали?

І останнє. Ми як парламент зруйнували конституційний процес, проголосувавши минулого разу поправки до Регламенту Верховної Ради. Це не викликає довіри до Конституції. Сьогодні ми пропонуємо: не приймаймо законопроєкту, повернімо його в комітет, доопрацюємо разом, не переконуючи в потребі одне одного. Це треба зробити, але прозоро, зрозуміло, чесно, в ім'я України, а не в ім'я прізвищ і галочки для звіту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Матківський. Будь ласка... Микола Томенко. Будь ласка.

ТОМЕНКО М.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Дякую колегам — народним депутатам з «Народного контролю», які займають таку ж позицію, що і я. Ми, на жаль, із внесення змін до Конституції не зробили жодних висновків.

Сьогодні перший вівторок лютого. У перший вівторок лютого ми мусили б зранку заспівати Гімн України і відкрити нову сесію. Склалася унікальна ситуація. Це «день сурка» в українському парламенті (Оплески).

Тепер щодо документа, який ми розглядаємо. Виступили колеги і казали: законопроект ганебний, чесно кажучи. Він поганий, але ми попередньо схвалимо його, а потім – не схвалимо. У мене запитання: ви що, знущаєтеся над усіма? Якщо ви попередньо схвалите цей законопроект, то ви до нього вже коми не зможете внести. Як же ви його потім будете змінювати? Ви що, не читаєте розділу XIII «Внесення змін до Конституції України»?

У мене запитання до Конституційного Суду. Я розумію, що дуже багато роботи, але невже ми дійшли до ручки, щоб у суботу, вихідний

день, зганяти членів Конституційного Суду, щоб вони прийняли рішення — переписали два речення? Вони ж працюють як конституційна пошта — переписують два речення. Написали: немає застережень до пункту про права і свободи людини і немає застережень щодо питання територіальної цілісності.

У мене запитання. Конституційний Суд коштує 99 мільйонів гривень. Я пропоную ліквідувати його і направити гроші в загальний бюджет. Буде один Представник Президента України в Конституційному Суді. Який сенс тримати Конституційний Суд майже на 100 мільйонів гривень, якщо він збирається за викликом і переписує два рядки незалежно від тексту?

Остання позиція. Друзі, це погано скінчиться — говорити пафосні, загальні речі, не читаючи тексту. Текст же зрозумілий? Друзі, у мене запитання: чому строк базових повноважень Вищої ради правосуддя та всіх інших органів почнеться у квітні 2019 року? Зрозуміло, тому що у квітні 2019 року (якщо не буде дострокових президентських виборів) відбудеться другий тур президентської виборчої кампанії. Ми що, пишемо Конституцію для наступного Президента? Під чинного ж Президента не діятиме Вища рада правосуддя!

Друзі, ми несемо спільну відповідальність за країну. Коли український народ підбиватиме підсумки і оцінюватиме діяльність української влади цієї доби, парламент теж згадають незлим тихим словом. Тому давайте думати перед тим, як приймати рішення.

Повторюю: колеги з «Народного контролю» наполягали, це і моя позиція, що ми не маємо права в такий спосіб вносити зміни. Треба разом з громадою, експертами розробити абсолютно інший законопроект, щоб судова система була незалежною.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Ар'єв, «Блок Петра Порошенка».

АР'ЄВ В.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (одномандатний виборчий округ №218, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги, знаєте, чим відрізняється досвідчений політик від недосвідченого? Досвідчений політик виправдає ниці справи красивими словами. Оце і вся різниця на сьогодні. Я бачу лише, якщо ми й далі зволікатимемо з судовою реформою, це стане фактично припиненням будь-якого розвитку країни.

Скажіть, будь ласка (тут купа бізнесменів сидить), ви самі вклали б у країну з такою судовою системою? Я маю дуже великий сумнів, що, будучи сторонньою людиною, зважаючи на таку систему, ви інвестували б в Україну. Але що ми сьогодні бачимо? Багато дискусій. Так,

вони потрібні. Пропозиція щодо звільнення суддів дуже хороша, усіх треба вигнати. Є одна проблема: Венеціанська комісія Ради Європи була категорично проти такого підходу. У нинішній ситуації ми мусимо на це зважати.

Крім того, даний законопроект схвалений тією ж Венеціанською комісією і європейськими структурами. Решта запропонованого сьогодні — конструктивні пропозиції. Вони можуть бути оформлені в законопроекти як підзаконні, підконституційні акти. Нам не треба пхати все в Конституцію. Конституція — це основне правило, решта виходить із неї.

Давайте не гратися словами, а проголосуємо і, нарешті, зробимо той крок, якого від нас роками чекає суспільство — здійснимо судову реформу, а не заговоримо її, внаслідок чого вкотре викинемо сподівання людей у смітник.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги народні депутати! Займайте, будь ласка, свої місця у залі Верховної Ради України. Переходимо до голосування. Три виступи завершено. Заключне слово голови комітету.

Руслан Петрович Князевич. Будь ласка.

Займайте свої місця, шановні колеги!

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую. Шановні колеги, скажу з приводу висловлювань щодо доцільності та можливості внесення окремими народними депутатами альтернативних законопроектів.

Шановні колеги, нагадаю, що проект Закону «Про внесення змін до Конституції України щодо правосуддя» Президент вніс (увага!) на початку грудня. Відтоді минуло два місяці. Було достатньо часу для внесення альтернативних законопроектів. Ніхто жодним чином не обмежує вас у цьому праві. Просто я не розумію, чому ми так довго тягнемо. Ми дочекалися висновку, а тепер вносимо альтернативний законопроект. Але за жодних умов це не є перешкодою для його розгляду, якщо буде 150 підписів народних депутатів. Я обіцяю, що наш комітет оперативно його розгляне і запропонує відповідний висновок для Верховної Ради.

І останнє, що стосується Конституційного Суду. Звичайно, можна йому дорікати, висміювати його дії, зокрема висновки. Але вони зробили те, що їм належить за Законом «Про Конституційний Суд України», який ми прийняли. Або давайте закон змінимо, або тоді питання не до них, а до нас.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Петровичу.

Шановні колеги, займайте, будь ласка, свої місця. Я хочу нагадати логіку дій. Конституційна комісія, до складу якої входить багато досвідчених фахівців, зокрема представників Верховної Ради України різних рівнів, розробила зміни до Конституції, схвалені Конституційною комісією, направлені до Венеційської комісії, яка дала свій позитивний висновок. Потім Президент України, використовуючи своє конституційне право, вніс ці зміни на розгляд Верховної Ради України. Сьогодні ми маємо зробити перший крок на шляху справжньої судової реформи. Я закликаю всіх підтримати ці зміни і розпочати процес.

Переконаний, що на розвиток Конституції треба приймати якісні закони, які врегулюють усі механізми. Україні, суспільству, людям потрібна чесна, прозора і справедлива судова система. А право на альтернативу ϵ в кожного, він може його сповна використати. Але нічого не робити — ще гірше, оскільки це збереже стару систему, а ми цього допустити не можемо. Я закликаю всіх проголосувати і прийняти за основу даний законопроект.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Відповідно до статті 155 Конституції України, частини восьмої статті 149 Закону «Про Регламент Верховної Ради України» ставлю на голосування пропозицію про попереднє схвалення доопрацьованого проекту Закону «Про внесення змін до Конституції України щодо правосуддя» (№3524). Прошу народних депутатів підготуватися до голосування. Прошу підтримати пропозицію. Голосуємо, шановні колеги.

(3a) - 244.

Закон прийнято.

Дякую, шановні колеги. Це відповідальне рішення. Вітаю з першим кроком справжньої судової реформи.

Рухаємося далі, шановні колеги. Відповідно до порядку денного і пропозицій, озвучених на засіданні Погоджувальної ради керівниками фракцій українського парламенту пропоную включити до порядку денного для прийняття рішення проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про вибори народних депутатів України» (№3700).

Прошу проголосувати пропозицію про включення до порядку денного та прийняття рішення. Будь ласка.

(3a) - 220.

Як виняток, останній раз ставлю пропозицію на голосування. Визначайтеся. Ставлю на голосування пропозицію керівників фракцій —

авторів законопроєкту – про включення до порядку денного та прийняття рішення законопроєкту №3700. Прошу голосувати.

«За» – 225 (Шум у залі).

Ще раз? Добре. Олег Ляшко вносить пропозицію від фракції ще раз поставити на голосування пропозицію про включення до порядку денного. Під час розгляду законопроекту зрозумієте, що не все так страшно.

Пропозиція про включення до порядку денного для прийняття рішення. Зараз будемо обговорювати. Прошу голосувати.

«За» – 225 *(Шум у залі)*.

Ляшко, 1 хвилина.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Шановний Володимире Борисовичу, я прошу ще раз поставити цей законопроект на голосування і прийняти рішення. Шановні колеги, давайте не боятися відповідальності. Обіцяли перед виборами — давайте виконувати після виборів. Кожен, хто дурить виборців, має відповідати. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ще раз ставлю на голосування. Включимо питання до порядку денного для прийняття рішення, потім будемо обговорювати, висловимо всі свої позиції, бажано, спираючись на знання тексту. Готові?

Прошу голосувати щодо включення законопроекту №3700 до порядку денного для прийняття рішення. Будь ласка.

«За» — 225 (Шум у залі).

По фракціях майже всі голосують (Шум у залі).

Які пропозиції? Добре. Останній раз. Давайте ще раз проголосуємо. Чижмарь голосував за (Шум у залі). Послухайте: підійшов Юрій Чижмарь, він натиснув кнопку «утримався», але сам проголосував, тому його голос не враховано. Це його пропозиція. Якщо він голосував за, це був би 226-й голос.

Останній раз голосуємо пропозицію про включення до порядку денного для прийняття рішення законопроекту №3700. Прошу визначатися голосуванням.

(3a) - 220.

Немає голосів.

Дякую, шановні колеги.

Рухаємося далі. Шановні колеги! Увага! Це важливий законопроект, який ми обговорювали на засіданні Погоджувальної ради.

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо невідворотності покарання осіб, які вчинили тяжкі та особливо тяжкі злочини» (№3465).

Андрій Анатолійович Кожем'якін. Будь ласка.

Зараз буде пропозиція. Увага! Послухайте дуже уважно. Це питання потребує вирішення.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний головуючий! Шановні колеги! Нам треба прийняти рішення щодо розглянутого раніше Верховною Радою проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо невідворотності покарання осіб, які вчинили тяжкі та особливо тяжкі злочини» (№3465). Нагадаю, що комітет, розглянувши цей законопроект, прийняв рішення повернути його суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання. На думку більшості членів комітету, запропоновані нововведення не розв'яжуть існуючої проблеми щодо застосування процедури заочного провадження, а лише створять підґрунтя для корупції та зловживань органами досудового розслідування.

Встановлена можливість здійснювати спеціальне досудове розслідування чи судове провадження з моменту оголошення особи в розшук в поєднанні із положеннями про здійснення таких проваджень не лише щодо злочинів проти держави, а й щодо корупційних і військових злочинів, створить підстави для ігнорування слідчим і судом необхідності проведення такого розшуку взагалі і для прискорення засудження будь-яких осіб. Тобто одного разу, не отримавши повістки із запрошенням до слідчого з будь-яких причин (змінили адресу тощо), повернувшись додому, вже не побачите своєї квартири або отримаєте позбавлення волі заочно.

Законопроект у цій частині суперечить завданням кримінального провадження щодо швидкого і повного розслідування, а також притягнення до відповідальності винуватих осіб, та робить непрацюючою статтю 281 «Розшук підозрюваного» Кримінального процесуального кодексу України.

Крім того, пропозиції законопроекту негативно впливатимуть на стан дотримання прав і свобод осіб, зокрема в контексті вимог статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод щодо забезпечення справедливого правосуддя та Глави 2 «Засади кримінального провадження» Кримінального процесуального кодексу України.

Внаслідок цього проти України може бути розпочато велику кількість справ в Європейському суді з прав людини.

3 огляду на зазначене, прошу підтримати рішення комітету і повернути законопроєкт суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання, щоб сьогодні вони внесли доопрацьований законопроєкт, який буде розглянуто завтра на засіданні комітету і прийнято рішення.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ϵ пропозиція Андрія Анатолійовича повернути законопроєкт у комітет на доопрацювання для підготовки до повторного першого читання. Це питання потребу ϵ якісного врегулювання.

Колеги, ϵ пропозиція направити цей важливий законопроект у комітет для якісного доопрацювання і внесення на розгляд, щоб ми могли привести до відповідальності тих, хто переховується за вчинення важких злочинів.

Колеги, прошу підтримати пропозицію про повернення законопроекту №3465 у комітет на доопрацювання для підготовки до повторного першого читання. Повертаємо суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання для повторного першого читання. Приймається така пропозиція, колеги?

Прошу народних депутатів зайняти свої місця і проголосувати за цю пропозицію. Я поставлю на сигнальне голосування, щоб ми не втратили законопроекту. Колеги, прошу всіх підтримати пропозицію про повернення законопроекту про невідворотність покарання суб'єкту права законодавчої ініціативи для доопрацювання на повторне перше читання спільно з комітетом. Прошу підтримати.

Шановні колеги, займайте свої місця. Прошу підтримати. Сигнальне голосування.

(3a) - 222.

Колеги, дуже прошу зайняти свої місця. Маємо повернути законопроект у комітет суб'єкту права законодавчої ініціативи. Запросіть народних депутатів до залу.

Ще раз сигнальне голосування? Готові, колеги? Прошу підтримати пропозицію повернути на повторне перше читання суб'єкту права законодавчої ініціативи. Прошу підтримати. Голосуємо.

(3a) - 227.

Рішення прийнято. Будь ласка, підготуйте до внесення на наступне засідання.

Шановні колеги, розглядається проект Закону «Про особливий режим спеціальної конфіскації майна» (№3025). Є пропозиції розглянути його за скороченою процедурою, це перше читання. Прошу голосувати пропозицію про розгляд за скороченою процедурою. Прошу підтримати спецконфіскацію. Голосуємо.

(3a) - 141.

Шановні колеги, увага! Є пропозиція розглянути за скороченою процедурою законопроєкт №3025. Прошу підтримати цю пропозицію.

(3a) - 129.

Рішення не прийнято. Немає голосів.

Шановні колеги! Є пропозиція автора перенести розгляд законопроекту. Буде проведено додаткові консультації. Можливо, ми знайдемо порозуміння щодо цього питання.

Колеги, на порядку денному ще одне питання — усунення неузгодженостей у тексті прийнятого Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зняття регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства в Україні та стимулювання інвестицій» відповідно до статті 131 Регламенту Верховної Ради.

Послухайте уважно! Нам треба вирішити це питання. Верховна Рада України 24 листопада 2015 року прийняла Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зняття регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства в Україні та стимулювання інвестицій» (№1058).

Відповідно до статті 131 Регламенту Верховної Ради пропозиції щодо усунення неузгодженостей вам роздано. Якщо не буде заперечень, я поставлю цей документ на голосування для прийняття всіх пропозицій. Ви бачите, що у змінах до пункту 1 треба вилучити слова «за рішенням Верховної Ради України», а частину третю після слів «що знаходиться у власності концесіонера» доповнити словами «та придбане ним відповідно до умов». Фактично це технічні поправки до статті 131.

Колеги, давайте проведемо сигнальне голосування відповідно до статті 131 Регламенту і виправимо неточності в законі. Колеги, займіть, будь ласка, свої місця. Ми маємо виправити технічні неточності в законі про розвиток державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій. Відповідно до Регламенту пропозиції щодо усунення неузгодженостей вам роздано. Готові голосувати? Сигнальне голосування. Прошу підтримати. Це технічні неточності.

(3a) - 169.

Ми ще проведемо консультації і узгодимо це питання.

Так само щодо Закону «Про публічні закупівлі» (проект №3559) треба усунути неточності. Відповідно до Регламенту пропозиції вам роздано. Ви маєте розблокувати і дати мені можливість підписати Закон «Про публічні закупівлі». Я казав про це на засіданні Погоджувальної ради.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця. Колеги, ми прийняли Закон «Про публічні закупівлі». Це антикорупційний закон щодо сфери державних закупівель. Він містить технічні неточності, які треба усунути — неоднозначне трактування статей. Відповідно до статті 131 Регламенту комітет вніс пропозиції. Таким чином, після внесення цих змін ви дасте мені право підписати Закон «Про публічні закупівлі». Колеги, він має діяти і заощаджувати кошти бюджету, унеможливлювати їх розкрадання. Готові, колеги?

Сигнальне голосування щодо Закону «Про публічні закупівлі» (проект №3559).

Андрій Іванчук. Зачитайте, будь ласка пропозиції, запропоновані комітетом.

ІВАНЧУК А.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Відповідно до статті 131 Регламенту на ваш розгляд вносяться зміни та уточнення до закону (проект №3559), щоб усунути неузгодженості. Ви пам'ятаєте, ми прийняли його в останній пленарний день минулого року. Ідеться про прозорість закупівель.

У законі пропонується запровадити електронні закупівлі. Таку практику вже має Міністерство оборони, інші центральні органи виконавчої влади. Минулого року ми проводили круглий стіл. Економія під час державних закупівель уже на той момент становила майже півмільярда гривень.

Це дуже прогресивний закон, яким пропонується практично нівелювати і знищити корупцію у сфері державних закупівель. Під час розгляду народні депутати внесли поправки. Коли Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради готувало його на підпис, ми побачили, що в урядовому варіанті є певні юридичні проблеми. Ми в комітеті розробили табличку, що вам роздана, у якій пропонуємо усунути всі неузгодженості та неточності.

Дуже велике прохання до всіх фракцій і груп підтримати закон, щоб він був підписаний Головою Верховної Ради, Президентом, цей закон набирає чинності з 1 квітня.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Володимировичу.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Ми прийняли Закон «Про публічні закупівлі» (проект №3559). У зв'язку з тим, що є юридичні неузгодженості між статтями, я не можу його підписати.

Прошу вас підтримати поправки відповідно до статті 131 Регламенту і надати мені як Голові Верховної Ради можливість підписати закон, направити його на підпис Президенту, щоб він вчасно набрав чинності і регулював публічні закупівлі.

Колеги, займайте, будь ласка, свої місця. Готові голосувати? Сигнальне голосування відповідно до статті 131 Регламенту Закону «Про публічні закупівлі». Голосуємо.

(3a) - 202.

Добре. Давайте зробимо так. Я прошу всіх ще раз вивчити поправки, а проголосуємо після перерви о 12 годині 30 хвилин. Я прошу підтримати і дати мені можливість підписати закон. Приймається?

У нас ще ϵ неузгодженості щодо закону про державно-приватне партнерство.

Віктор Галасюк. Будь ласка, поінформуйте ще раз. Ми це питання щойно голосували.

ГАЛАСЮК В.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановний Володимире Борисовичу! Шановні колеги народні депутати! Відповідно до статті 131 Регламенту пропонуємо внести до законопроекту №1058 два уточнення, які усувають юридичні колізії, дають можливість підписати прийнятий закон, щоб він набрав чинності і почалося залучення інвестицій у великі інфраструктурні проекти, проекти державно-приватного партнерства в Україні. Це надзвичайно важливо.

Дві лише поправки, шановні колеги.

Перша. Слова «створене (побудоване)» треба замінити словом «придбане», оскільки створене і побудоване належить концесіонеру. Це відповідає закону, ми просто усуваємо колізію.

Друга. У положенні, що стосується виключної підсудності судам України, вилучити слова «за рішенням Верховної Ради України», оскільки немає таких договорів, які можуть укладатися Кабінетом Міністрів за рішенням Верховної Ради. Ця поправка внесена з голосу під час

розгляду, тому ми її вилучаємо, адже така норма суперечить Конституції.

Водночас хочу наголосити, що зберігається поправка, внесена Віктором Михайловичем Пинзеником, про те, що держава може відмовитися від судового імунітету виключно за рішенням Верховної Ради.

Прошу вас підтримати таку редакцію законопроекту, внесену на уточнення відповідно до статті 131 Регламенту. Прошу підтримати, щоб такий закон було прийнято і він запрацював. Державно-приватне партнерство — один із ключових, пріоритетних інструментів залучення інвестицій в державу, на який чекають закордонні інвестори і який дасть можливість змінити економічну ситуацію в країні. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, я також звертаюся з проханням підтримати дані поправки і дати можливість підписати закон. Шановні колеги, займіть свої місця, будь ласка. Давайте підтримаємо поправку, внесену Віктором Галасюком відповідно до статті 131 Регламенту. Готові голосувати? Прошу всіх підтримати поправку.

(3a) - 222.

Колеги, пропозиція відповідно до статті 131 Регламенту. Прошу підтримати. Голосуємо.

((3a)) - 223.

Колеги, давайте ще раз проголосуємо.

Шановні колеги, наголошую, що мова йде про неточності, які ми маємо узгодити відповідно до рішення комітету. Пропозиції підписані та роздані. Суть вам пояснили. Я прошу всіх підтримати. Готові голосувати? Прошу підтримати. Прошу голосувати.

(3a) - 215.

Дякую.

Ми повернемося до цього питання.

Шановні колеги, відповідно до Регламенту Верховної Ради України перед оголошенням перерви зачитаю заяву.

«Згідно з поданою заявою та відповідно до частини третьої статті 60 Регламенту Верховної Ради України повідомляю про вихід народного депутата України Томенка Миколи Володимировича зі складу депутатської фракції «Блок Петра Порошенка».

Дякую, шановні колеги. Оголошую перерву.

(Після перерви)

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу заходити до залу, займати робочі місця. Прошу секретаріат Верховної Ради повідомити народних депутатів про початок роботи.

Шановні колеги, прошу заходити до залу, щоб ми могли розпочати роботу. Нам потрібно принаймні 150 голосів для розгляду питань за скороченою процедурою. Прошу заходити до залу, займати робочі місця.

Шановні колеги, я прошу голів фракцій запросити народних депутатів до залу, за 2 хвилини розпочинаємо роботу. Заходимо, колеги, займаємо місця. Колеги, заходьте, будь ласка, до залу, підготуйтеся до голосування. Час, відведений для перерви, завершено.

Колеги, можемо розпочинати роботу? Займайте, будь ласка, свої місця. Хто ще не повернувся із кулуарів, заходьте, будь ласка, до залу. Розпочинаємо роботу.

Шановні колеги, у нас на порядку денному розгляд у першому читанні проекту Закону «Про Державний Прапор України». Є пропозиція авторів і розробників розглянути його за скороченою процедурою. Прошу підготуватися до голосування. Прошу зайняти робочі місця і підтримати дану пропозицію. Колеги, заходимо, займаємо місця, готуймося до голосування.

Шановні колеги! Прошу всіх підтримати пропозицію про розгляд за скороченою процедурою проекту Закону «Про Державний Прапор України» (№3334). Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

(3a) - 95.

Я розумію, не всі зайшли до залу. Прошу, колеги, заходьте до залу, займайте робочі місця, підготуйтеся до голосування.

Колеги, заходьте, будь ласка, я ще раз поставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою. Якщо не буде голосів, розглянемо за повною процедурою

Ставлю ще раз на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою проекту Закону «Про Державний Прапор України» (№3334). Прошу проголосувати. Прошу підтримати пропозицію про розгляд за скороченою процедурою проекту Закону «Про Державний Прапор України». Підтримайте!

(3a) - 118.

Усе дуже просто. Я поставлю на голосування ще раз. Якщо не пройде – розглянемо за повною процедурою, і до інших законопроектів,

що стоять на порядку денному, ми просто не дійдемо. Якщо немає політичної волі, розглядатимемо за повною процедурою.

Ще раз ставлю на голосування. Тих, хто зайшов до залу, прошу взяти участь у голосуванні! Не буде голосів — розглянемо за повною процедурою.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою проекту Закону «Про Державний Прапор України» (№3334). Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

(3a) - 138.

Дякую.

Ще раз? Хтось не встиг? Заходьте, кличте колег, я поставлю на голосування ще раз. Будь ласка, заходьте до залу, займайте робочі місця. Колеги з кулуарів! На прохання народних депутатів, які не встигли, я ще раз, востаннє, поставлю на голосування. Будь ласка, заходьте, кличте колег.

Колеги, залишаємо брифінги, журналістів і повертаємося до роботи.

Повернулися? Колеги, зосередьтеся! Ставлю ще раз на голосування пропозицію про скорочену процедуру розгляду. Будь ласка, підтримайте. Готові?

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту Закону «Про Державний Прапор України» (№3334) за скороченою процедурою. Підготуйтеся до голосування. Прошу підтримати.

(3a) - 149.

Колеги, це ж питання елементарної дисципліни на робочому місці. Ну, хтось би собі таке дозволив на викладацькій чи будь-якій іншій роботі?

Колеги, щоб зекономити час, ще раз ставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою проекту Закону «Про Державний Прапор України» (№3334). Хто підтримує – голосуйте. Прошу підтримати.

(3a) - 159.

Рішення прийнято, але ми втратили 15 хвилин на те, щоб зібратися в залі.

Запрошую до доповіді першого заступника міністра юстиції Севостьянову Наталію Іларіонівну. Будь ласка.

Прошу уваги!

СЕВОСТЬЯНОВА Н.І., *перший заступник міністра юстиції* України. Доброго дня, шановні народні депутати! Вашій увазі пропонується проект Закону України «Про Державний Прапор України», розроблений Міністерством юстиції відповідно до частини шостої

статті 20 та пункту 4 частини другої статті 92 Конституції України, якими визначено, що опис державних символів, порядок їх використання та захисту встановлюються виключно законами України.

Так, у законопроекті міститься положення щодо опису Державного Прапора, визначаються випадки встановлення Державного Прапора, особливості його встановлення одночасно з прапорами іноземних держав, а також особливості використання Державного Прапора миротворчим контингентом та миротворчим персоналом, закордонними дипломатичними установами України.

Крім того, законопроектом встановлюється загальний порядок використання Державного Прапора України та його зображення, зокрема, передбачається, що Державний Прапор України може використовуватися з дотриманням такого закону громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають на території України, а також підприємствами, установами та організаціями, незалежно від форми власності, політичними партіями, профспілками та громадськими об'єднаннями.

У законопроекті пропонується встановити, що зображення Державного Прапора може використовуватися як основа та елемент державних нагород України, нагрудних знаків, на бланках паспорта громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичних та службових документів.

Законопроектом пропонується встановити День Державного Прапора України (23 серпня), а також присягу на вірність Україні та Державному Прапору України. Встановлюються також гарантії правового захисту Державного Прапора. Прийняття проекту Закону «Про Державний Прапор України» сприятиме встановленню відповідно до вимог Конституції України опису Державного Прапора України, порядку його використання та захисту. Просимо підтримати законопроект у першому читанні і за потреби доопрацювати в комітеті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До співдоповіді запрошується голова підкомітету Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Дехтярчук Олександр Володимирович. Будь ласка.

ДЕХТЯРЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ №154, Рівненська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановне товариство! До вашої уваги пропонується проект Закону «Про Державний

Прапор України», внесений Кабінетом Міністрів України. Комітет розглянув законопроект на своєму засіданні 9 грудня 2015 року. У законопроекті пропонується врегулювати питання опису, порядку використання та правового захисту Державного Прапора України. Головне науковоекспертне управління Апарату Верховної Ради у своєму висновку висловлює сумніви щодо доцільності прийняття спеціального закону, який встановлював би опис та порядок використання лише одного з державних символів України — Державного Прапора України замість прийняття єдиного закону про всі державні символи України. У зв'язку із цим Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради пропонує за результатами розгляду в першому читанні повернути законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Комітет з питань правової політики та правосуддя у своєму висновку зазначає, що законопроект не суперечить положенням Конституції України. Комітет з питань європейської інтеграції у своєму висновку зауважує, що законопроект не належить до пріоритетних сфер адаптації законодавства України до законодавства ЄС або ж регулюється національним законодавством країн — членів ЄС.

Варто врахувати, що до комітету постійно надходять звернення громадян України щодо опису Державного Прапора України та потреби прийняття закону про Державний Прапор. Необхідність прийняття такого закону випливає із частини шостої статті 20 Конституції України, якою визначено, що опис державних символів країни, порядок їх використання встановлюються законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради. За останні 15 років на розгляд Верховної Ради не раз вносилися законопроекти про Державний Прапор України. Однак із різних причин ці законопроекти не стали законами. Ми з колегами дійшли висновку, що варто, нарешті, заповнити цю прогалину правового регулювання.

Виходячи зі сказаного, зважаючи на потребу правового регулювання питань опису, порядку використання, правового захисту Державного Прапора України, комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді за результатами розгляду в першому читанні прийняти законопроект №3334 за основу. У законопроекті пропонується встановити адміністративну відповідальність за наругу над державним символом — Державним Прапором України. Є прогалини, але їх можна усунути під час доопрацювання до другого читання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два - за, два - проти.

Євтушок Сергій Миколайович, «Батьківщина».

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ №156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Рівненщина, «Батьківщина». Прошу передати слово Івану Крульку.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Я цілковито підтримую ідею про встановлення чіткого порядку використання Державного Прапора. Але хочу нагадати, що відповідно до Конституції України у нас є затверджені державні символи. Державними символами, крім Державного Прапора, є також Державний Гімн та Державний Герб.

Я пропоную розробити разом з урядом, депутатським корпусом один комплексний законопроект, який стосуватиметься порядку використання всіх державних символів України, як це передбачено Конституцією України. Не треба вибирати один із державних символів і приймати щодо нього спеціальний закон. Повторюю: безперечно, ініціатива правильна, але проблему треба розв'язувати комплексно, вирішуючи питання щодо всіх державних символів України. Саме в такому напрямі я пропоную рухатися уряду і депутатському корпусу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Папієв Михайло Миколайович, «Опозиційний блок».

ПАПІЄВ М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую. Шановні народні депутати! Шановна українська громадо! На розгляд внесено дуже важливий законопроект. Конституцією України чітко передбачено врегулювання питання встановлення державних символів. Відповідно до норм Конституції такі питання регулюються законами, що мають прийматися двома третинами голосів парламенту. Виокремити питання Державного Прапора, на мій погляд, є некоректним. Коректним було б розробити єдиний документ про державні символи, тому що коли читаєш цей законопроект, виникають запитання. У чому різниця: Державний Прапор може встановлюватися чи підніматися на фасадах будівель?

Друге питання стосується складання студентами, учнями присяги на вірність Україні та Державному Прапору, державним символам України. Ці питання треба обов'язково врегулювати. Наприклад,

у Конституції України в текстах присяг ϵ слово «Вітчизна». Чому тлумачення цього терміна нема ϵ ні в Конституції України, ні в інших законах? Давайте подума ϵ мо і врегулю ϵ мо ці питання.

Шановні колеги, найголовніше. На сьогодні чинною ϵ Постанова Верховної Ради України від 28 січня 1992 року. Подивіться, будь ласка, на залу пленарних засідань Верховної Ради України і символ, який, здавалося б, мав бути Прапором України і знаходитися над президією. Цитую Постанову Верховної Ради України: «..національний прапор, що являє собою прямокутне полотнище, яке складається з двох рівних за шириною горизонтально розташованих смуг: верхньої — синього кольору, нижньої — жовтого кольору».

Нехай Верховна Рада України покаже приклад і приведе президію у відповідність із Постановою «Про Державний Прапор України».

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новак Наталія Василівна, «Блок Петра Порошенка».

НОВАК Н.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Я підтримую попередні виступи колег. Чому? Тому що Україна має незалежність, але, на жаль, досі не має закону про державні символи. Натомість ми розриваємо поняття «державні символи України», виокремлюючи закон про Державний Прапор України. Хоча в Конституції чітко виписано, що використання державних символів регулюється відповідним законом. У нас дуже багато законів, якими регулюються різні напрями. Нам треба, навпаки, зменшувати кількість законів, у яких врегульовується лише одна проблема. Я вважаю, що сьогодні ми повинні повернути цей законопроект і внести такий, яким будуть чітко визначені державні символи: прапор, гімн і герб.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Усі бажаючі висловитися щодо даного законопроекту. На жаль, немає в залі спільної позиції щодо голосування в першому читанні. Є дві пропозиції. Перша — поставити на сигнальне голосування і визначити, скільки прихильників цього законопроекту. Якщо ж їх буде недостатньо, залишити законопроект у розділі раніше обговорених. Друга — проголосувати пропозицію про повернення в комітет або суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Я хочу, щоб комітет з цього приводу висловив свою позицію. Як він пропонує вчинити в даній ситуації? Увімкніть мікрофон Олександра Дехтярчука, будь ласка.

ДЕХТЯРЧУК О.В. Шановне товариство, щодо всіх зауважень, які лунали сьогодні. Справді, є питання комплексності прийняття такого законопроекту. У комітеті реєструється комплексний законопроект щодо всіх символів, зокрема Державного Гімну, інших символів України, щодо використання малого герба. Але в даному разі можна прийняти законопроект у першому читанні і до другого доопрацювати. Якщо буде відхилено, прошу направити на доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Комітет розглядає варіант і першого читання, і доопрацювання. Давайте поставимо на сигнальне голосування і першу, і другу пропозицію, а потім проголосуємо ту, що набере необхідну кількість голосів. Домовилися, колеги? Є підтримка? Це вразлива тема. Якщо ми не зможемо знайти консолідованої позиції щодо Державного Прапора, це буде негарно і неправильно.

Колеги, я прошу зайти до залу і зайняти робочі місця. Зараз відбудеться голосування. Займаємо робочі місця. Готові до голосування?

Ставлю на сигнальне голосування спочатку пропозицію прийняти в першому читанні проект Закону «Про Державний Прапор України» (№3334). Хто підтримує пропозицію проголосувати в першому читанні, прошу голосувати. Сигнальне голосування. Голосуємо.

((3a)) - 213.

Дякую.

Можемо за основу? Заходьте до залу, колеги! Пропозиція комітету — прийняти законопроєкт за основу, щоб мати можливість доопрацювати його, зробити комплексним, щоб він стосувався усіх символів, а в одному законі була врегульована загальна регламентація використання державних символів. Це можна зробити між першим і другим читанням.

Колеги, давайте мобілізуємося! Заходьте до залу, займайте робочі місця. Підготуйтеся до голосування. Друзі! Заходьте до залу, хто в кулуарах! Ще раз ставлю на сигнальне голосування проект Закону «Про Державний Прапор України» (№3334). Сигнальне голосування. Будь ласка, голосуємо. Підтримайте, колеги.

(3a) - 224.

Сконцентруйтеся, будь ласка, є голоси. Заходьте до залу, займайте робочі місця. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту

Закону «Про Державний Прапор України» (№3334) за основу за рекомендацією комітету. Колеги, прошу зайняти робочі місця і голосувати пропозицію комітету. Голосуємо, колеги.

(3a) - 228.

Рішення прийнято.

Рекомендація комітету: почути всі зауваження, які лунали в залі і до другого читання підготувати комплексний, якісний законопроект, щоб ми не входили в дискусії щодо символів України. Велике прохання і велика рекомендація.

Наступним розглядатиметься в першому читанні проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо гарантій соціального захисту деяких категорій осіб із числа учасників антитерористичної операції» (№3206). Є пропозиція розглянути його за скороченою процедурою.

Колеги, прошу підтримати пропозицію про розгляд за скороченою процедурою законопроєкту №3206. Голосуємо.

 $\langle 3a \rangle - 176$.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата Недаву Олега Анатолійовича. Будь ласка.

НЕДАВА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ №53, Донецька область, самовисуванець). Шановні громадяни України! Шановний пане Голово! (Немає в залі). Колеги народні депутати! На сьогодні поряд із військовослужбовцями та співробітниками правоохоронних органів безпосередню участь у проведенні антитерористичної операції, у захисті незалежності суверенітету та територіальної цілісності України бере підрозділ оперативного забезпечення зон проведення антитерористичної операції «Фантом» Державної фіскальної служби України. До речі, підрозділу в суботу виповнився рік від дня створення. Співробітники цього підрозділу не лише несуть службу на офіційних переходах та пунктах пропуску, а також патрулюють у складі мобільних груп лінію зіткнення, зокрема в районах, де ведуться найзапекліші бої. На жаль, серед бійців підрозділу є загиблі.

З метою соціального захисту співробітників підрозділу оперативного забезпечення зон проведення антитерористичної операції «Фантом» та членів їхніх сімей вноситься на розгляд проект Закону

«Про внесення змін до деяких законів України щодо гарантій соціального захисту деяких категорій осіб із числа учасників антитерористичної операції» (№3206). У законопроекті пропонується надати статус учасника бойових дій співробітникам цього підрозділу, які захищають незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції в період її проведення.

Крім того, пропонується поширити дію Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» на членів сімей співробітників підрозділу, які захищають суверенітет України та брали безпосередню (наголошую) участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи в районах бойових дій, загинули або зникли безвісти. Законопроект спрямований насамперед на задоволення потреб людей, які захищають нашу країну від російської агресії, та членів їхніх сімей, тому прошу його підтримати. Таких усього 521 особа. Було 522 особи, один боєць загинув, є поранені. Дуже прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Співдоповідь голови Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю Третьякова Олександра Юрійовича.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю., голова Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ №219, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Уважаемые народные депутаты! Представленный на ваше рассмотрение законопроект №3206 направлен на законодательное урегулирование двух вопросов.

Первый. Уточнить полномочия Государственной фискальной службы во время проведения АТО. На сегодня Государственная фискальная служба отнесена к тем органам, которые привлекаются к участию в АТО только в случае необходимости. Но фактически они являются непосредственными участниками АТО, что и предлагается в законопроекте законодательно закрепить.

Второй. Год назад в Государственной фискальной службе было создано подразделение оперативного обеспечения зон проведения АТО под названием «Фантом». В этом подразделении порядка 120 человек. Состав подразделения принимает непосредственное участие в АТО, но права на получение статуса участника боевых действий или инвалида войны не имеет. В законопроекте предлагается исправить это упущение

и предоставить лицам рядового и начальственного состава подразделения «Фантом» право на получение статуса участников боевых действий и инвалидов войны.

Комитет по делам ветеранов, участников боевых действий, участников антитеррористической операции и людей с инвалидностью 4 ноября рассмотрел законопроект №3206. Но, учитывая замечания, высказанные к законопроекту во время включения его в повестку дня сессии, комитет 7 декабря повторно рассмотрел данный законопроект и рекомендует Верховной Раде принять его в целом как закон с такой поправкой: в абзацах втором и третьем пункта I раздела I законопроекта слова «налоговая милиция» заменить словами «подразделения оперативного обеспечения зон проведения антитеррористической операции".

Таким образом, мы уходим от того, что все налоговики будут получать удостоверения АТО. Только те, которые находятся непосредственно в зоне конфликта. Заключение Главного научно-экспертного управления Аппарата Верховной Рады — принять за основу. Прошу поддержать законопроект и принять его в целом как закон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ви почули роз'яснення щодо даного законопроекту авторів і комітету. Є потреба обговорювати?

Є необхідність обговорювати. Будь ласка, запишіться на виступи: два – за, два – проти. Прошу провести запис.

Євген Бакулін, «Опозиційний блок». Будь ласка.

БАКУЛІН Є.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ №106, Луганська область, політична партія «Опозиційний блок»). Прошу передать слово Наталии Королевской.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Уважаємые коллеги! Авторы законопроєкта, действительно, предлагают принять очень важное решение присвачвать статус участника боевых действий сотрудникам налоговой милиции, фискальной службы, которые служат непосредственно в зоне АТО. Но, по нашему мнению, самое главное для человека — это не присваивание статуса, а обеспечение его социальной гарантией, как финансовой, так и пакетом нормативной защиты и поддержки.

Что сегодня происходит? Наше правительство систематически нарушает законы, принятые Верховной Радой. Парламент принимает решение о необходимости поддержать ветеранов, инвалидов, участников антитеррористической операции, а правительство после этого принимает решение, за которое парламент, к сожалению, голосует, что выплаты из Государственного бюджета на 2016 год будут регулироваться в ручном режиме в зависимости от того, сколько денег будет в бюджете.

Мы прекрасно понимаем: какие бы здесь ни были приняты решения, какие бы обещания мы ни раздавали участникам антитеррористической операции, после этого правительство в ручном режиме лишит их выплат, и люди останутся ни с чем.

Второе решение, принятое в Государственном бюджете на 2016 год. Уменьшение финансирования ряда социальных программ по санаторно-курортному обеспечению, бюджетное финансирование из местных советов, при том, что увеличивается численность участников ATO.

«Оппозиционный блок» настаивает на том, чтобы в первую очередь был пересмотрен Государственный бюджет на 2016 год, чтобы мы обеспечили в полном объеме все необходимые социальные гарантии, обещанные и принятые нашим парламентом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Альона Шкрум, «Батьківщина». Будь ласка.

ШКРУМ А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Колеги, це, справді, важливий законопроект, у якому пропонується виправити ситуацію, що склалася. Гинуть люди, задіяні в антитерористичній операції. Це не одна, не дві, не три людини. Вони не мають статусу учасника АТО. У цьому законопроекті, справді, передбачається надання відповідного статусу підрозділу спеціального призначення Державної фіскальної служби, який вів активну діяльність у районі проведення АТО. Я прошу підтримати цей законопроект Це незначні видатки з державного бюджету, але вони дуже багато важать для людей, які захищають нашу державу.

Хочу звернутися до голови Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю пана Третьякова і сказати, що комітет має виконувати контролюючу функцію і дуже ретельно слідкувати за тим, щоб усі учасники АТО отримували виплати в повному обсязі без затримок.

Голосування за законопроект виправить наші помилки. Треба рухатися далі, обережно виправляючи помилки.

Наприклад, треба говорити про розширення кола осіб, які претендують на статус учасника АТО. Маю на увазі насамперед волонтерів пошуково-ексгумаційних організацій, наприклад громадської організації «Чорний тюльпан», яка на сьогодні взагалі не має жодного офіційного статусу, хоча так само втрачала людей, брала участь в АТО, вивозила загиблих героїв. Прошу комітет розглянути це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до трибуни Ігоря Лапіна, «Народний фронт», учасника ATO, який скаже правду про цей законопроект.

ЛАПІН І.О., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №22, Волинська область, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги, я прошу вас звернути увагу на цей законопроект. У принципі, сам по собі він досить непоганий, якщо стосуватиметься лише тих людей, які безпосередньо беруть участь в антитерористичній операції і можуть отримати статус учасників бойових дій.

Але я вас застерігаю: у нас у державі статус учасників бойових дій отримало більше негідників, ніж тих, хто на це заслуговує. Який запобіжник ми бачимо в цьому законопроекті? Я вважаю, якщо цей законопроект приймати, то лише в першому читанні. Чому? Тому що я в ньому не побачив запобіжника. Людину можна наказом прикомандирувати, і завтра половина працівників ДФС зайде в зону АТО, щоб звільнитися від люстрації та отримати статус учасника бойових дій.

Я звертаю вашу увагу на те, що цей законопроект хороший для підрозділу «Фантом», про який ми говоримо, який справді бореться з контрабандою. Але нагадаю всім, як гинули наші побратими, борючись із контрабандою. Я не бачив жодного результату і звіту даного підрозділу. Якщо ми боремося з контрабандою, хочу бачити, що саме зроблено. А прикомандируватися, отримати статус, втекти від люстрації — у нас таких шпарин для комісій відкрили дуже багато. На жаль, 90 відсотків негідників, які заховалися від люстрації, отримали статус учасника бойових дій.

Я звертаю вашу увагу: законопроект хороший, але для реальних бійців. Проте запобіжника я в ньому не знайшов.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Курячий Максим, «Блок Порошенка».

КУРЯЧИЙ М.П., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ №25, Дніпропетровська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово з трибуни народному депутату Антонищаку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Антонищак. Будь ласка.

АНТОНИЩАК А.Ф., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановне товариство! Прошу хвилину уваги! Я думаю, не знайдеться людини в цій залі, яка закинула б мені любов до податківців. Але я прошу підтримати цей законопроект. Спецпідрозділ «Фантом» бореться з контрабандою фактично на лінії розмежування. Я з тими хлопцями не раз зіштовхувався. Ми пройшли від станиці Луганської до міста Щастя по «нульовці», виявляли дуже багато речей. Мій товариш Ігор Лапін сказав, що немає запобіжників. Є тут запобіжники. Пропонується замінити слова «податкова міліція» словами «підрозділ оперативного забезпечення зон проведення антитерористичної операції». Ми не можемо виокремлювати одну структуру, наприклад підрозділ «Фантом», тому що на завтра буде створено ще один підрозділ, і нам треба буде знову вносити зміни до закону.

І останнє. У ці хвилини відкривається стела на честь нашого побратима Ендрю, який загинув разом із бійцем спецпризначення «Фантом». Тому щиро прошу тих, хто має державницький підхід і державницьке мислення, підтримати даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Веселова, «Самопоміч».

ВЕСЕЛОВА Н.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). «Самопоміч» підтримує прийняття цього законопроєкту, тому що наразі ДФС не є суб'єктом боротьби з тероризмом, незважаючи на те, що підрозділ «Фантом» виконує свої службові обов'язки безпосередньо в зоні проведення бойових дій, на КПВВ, КРП та у складі мобільних груп. На даний момент ДФС не має свого представника у міжвідомчій комісії з надання статусу учасника бойових дій, тому її працівники не мають можливості отримати статус і користуватися пільгами учасників АТО. Такий закон встановить спра-

ведливість, адже військовослужбовці, які несуть службу на блокпостах, наприклад у Краматорську, можуть отримати статус учасника бойових дій, а люди, які знаходяться безпосередньо на лінії зіткнення, такого права не мають.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Бурбак, «Народний фронт», і переходимо до голосування.

БУРБАК М.Ю. Шановні колеги, я ще раз закликаю всіх підтримати даний законопроект, а його критикам скажу, що минулої суботи була річниця створення загону «Фантом», ми спілкувалися з бійцями. Давайте виправляти прикрі помилки, які накопичилися, треба спокутувати свої гріхи. Давайте приймемо законопроект і надамо їм можливість отримати статус учасників бойових дій у зоні АТО.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення. Голова комітету Третьяков, 30 секунд.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Прошу поддержать законопроект за основу и в целом с поправками комитета. Для стенограммы зачитаю поправку комитета.

«В абзацах втором и третьем пункта 1 раздела I законопроекта слова «налоговая милиция» заменить словами «подразделение оперативного обеспечения зон проведения антитеррористической операции». С данной поправкой прошу проголосовать за основу и в целом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я думаю, що поправка, яку Олександр Третьяков зачитав для стенограми, знімає застереження, про які казав Ігор Лапін, і регламентує, що люди, які беруть безпосередню участь у бойових діях на лінії зіткнення, можуть отримати статус учасників АТО.

Друзі, боротьба з контрабандою — одне з найважливіших завдань на лінії розмежування, де непорядні бізнесмени використовують війну для власного збагачення. Нам треба підтримати наших хлопців, таких як Ендрю (світла йому пам'ять) — боєць оборони Майдану, які загинули в боротьбі з контрабандою.

Дуже прошу народних депутатів зайти до залу, зайняти робочі місця. Це одне з тих голосувань, коли не можна стояти осторонь, не можна бути байдужим, бо від цього залежить, чи зможемо ми подолати

контрабанду і корупцію там, де наші найкращі хлопці віддають життя за Україну.

Готові? Усі зайшли до залу? Будь ласка, заходьте, займайте робочі місця. Я поставлю спочатку на сигнальне голосування. Заходьте, товариство, сідайте.

Ставлю сигнальне голосування проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо гарантій соціального захисту деяких категорій осіб із числа учасників антитерористичної операції» (№3206). Прошу підтримати. Прошу проголосувати.

((3a)) - 227.

Колеги, заходьте, займайте робочі місця. Ставлю на голосування пропозицію комітету про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо гарантій соціального захисту деяких категорій осіб із числа учасників антитерористичної операції» (№3206) за основу і в цілому з урахуванням пропозицій комітету і поправки, яку для стенограми озвучив голова комітету Олександр Третьяков. Прошу підтримати. Прошу голосувати.

(3a) - 236.

Рішення прийнято.

Дякую розробникам, комітету за якісно проведену роботу.

Наступною розглянемо проект Постанови «Про внесення зміни до Постанови Верховної Ради України від 29.05.2014 №1286-VII «Про забезпечення належним медичним обслуговуванням військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складу, які зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я під час проведення антитерористичної операції на сході України» (№3137). Пропозиція комітету — розглянути за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Це проект постанови, мета якого — підтримати наших військовослужбовців. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

(3a) - 172.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата України Недаву Олега Анатолійовича. Будь ласка.

НЕДАВА О.А. Шановні друзі, цей проект постанови стосується щойно проголосованого. Ідеться про підрозділ «Фантом». Скажу дуже коротко. За час проведення бойових дій вісім співробітників цього підрозділу отримали поранення. Вони, як і всі бійці, які несуть службу,

боронять нашу країну, повинні мати право на належне медичне обслуговування.

Проект Постанови Верховної Ради №1286-VII має назву «Про забезпечення належним медичним обслуговуванням військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складу, які зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я під час проведення антитерористичної операції на сході України».

У законопроекті пропонується включити до переліку осіб, які мають право на безоплатне медичне обслуговування, лікування, медичну реабілітацію в клінічній лікарні «Феофанія» Державного управління справами, осіб, які виконували свій обов'язок у зоні зіткнення та проведення антитерористичної операції.

Дуже прошу підтримати цей законопроект, бо всі ці особи мають право на належне медичне забезпечення, вони поранені. Це бійці підрозділів і батальйонів ВСУ України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До співдоповіді запрошується голова комітету Третьяков Олександр Юрійович. Будь ласка.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Уважаемые народные депутаты! Хочу поправить коллегу: это не законопроект, а проект постановления Верховной Рады. Суть его в том, чтобы мы разрешили участникам боевых действий подразделения «Фантом», о котором мы проголосовали предыдущий законопроект, лечиться в больнице «Феофания». А согласно действующему Постановлению №1286-VII от 29 мая 2014 года уже определены все подразделения, военнослужащие которых могут лечиться в «Феофании».

Поскольку мы только что приняли закон о подразделении «Фантом», вносим дополнение в это постановление именно относительно подразделения «Фантом». Данный проект постановления Верховной Рады поддержан Кабинетом Министров, Министерством здравоохранения, Министерством юстиции, Государственной фискальной службой, Государственным управлением делами. Прошу проголосовать его в целом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, цей проект постанови фактично ε продовженням і доповненням попереднього законопроекту, у якому пропонується прирівняти працівників ДФС до категорії учасників АТО. Чи приймається пропозиція голосувати без обговорення? Приймається.

Прошу колег зайти до залу із кулуарів! Прошу зайняти робочі місця! Є потреба в обговоренні? Голова комітету наголошує, що має бути обговорення. Я думаю, що ми втратимо 8 хвилин і відтягнемо прийняття інших законопроектів. Прошу записатися на виступи: два — за, два — проти.

Колеги, це дорогоцінний час, який ми витрачаємо, тому що поставили під сумнів прийняття таких законопроектів.

Чижмарь, Радикальна партія, передає слово Олегу Ляшку. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Наша фракція підтримає цей проект постанови. Усе, що стосується зміцнення обороноздатності країни, підвищення боєздатності армії, соціального захисту військовослужбовців, добровольців, представників інших, створених відповідно до закону військових формувань, що беруть участь у визвольній війні проти російської окупації на нашому Донбасі, ми підтримуємо обома руками.

Але хочу звернути увагу на два факти, які привертають увагу всіх патріотів України і небайдужих громадян. Сьогодні заступник Генерального прокурора України Анатолій Матіос виступив із заявою, у якій оголосив, що «Правий сектор» — незаконне військове формування. Я прошу заступника Генерального прокурора чи будь-яку іншу посадову особу перед тим, як робити гучні заяви, спочатку думати про те, які заяви вони роблять.

Коли два роки тому російська зараза прийшла на Донбас, коли менти, прокурори і судді, у переважній більшості порушивши присягу, зрадили країну і перейшли на бік ворога, а перебуваючи в тилу, здавали наших патріотів, тоді «Правий сектор», добровольчі батальйони «Азов», «Донбас», «Свята Марія», «Торнадо» та інші підрозділи були потрібні для захисту країни. Сьогодні, коли добровольці ціною життя, своєї крові захистили країну, ми називаємо їх незаконними військовими формуваннями. Семенченка позбавляють звання капітана, бо, бачте, він його неправильно отримав. За те, що хлопці там були і воювали, їм не капітанів, а генералів треба дати. А тих генералів, які на паркеті виросли, розжалувати до рядових і на фронт окопи копати відправити.

Я вимагаю з повагою ставиться до добровольців, до тих людей, які за покликом серця вийшли захищати країну, а не ховалися...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується Юрик Тарас Зіновійович, «Блок Петра Порошенка».

ЮРИК Т.3., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ №165, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово народному депутату Олегу Барні.

БАРНА О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №167, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Кожен із нас, хто був у зоні проведення антитерористичної операції, слідкуючи за тим, що відбувається у країні, особливо по відношенню до ветеранів АТО, переконується, що дуже багато посадовців із числа так званих гастролерів із прокуратури, міністерств, інших органів виконавчої влади, які не мали жодного відношення до бойових дій, не мали зброї, не були закріплені за бойовими підрозділами з виконання бойових операцій, отримали статус учасника бойових дій. Це серйозне питання, яке треба вирішувати.

Водночас ми є свідками того, що багато людей, які в перші дні пішли добровільно захищати країну, не перебуваючи в лавах бойових підрозділів Збройних Сил України, МВС чи СБУ, не змогли отримати такого статусу через невідповідність законодавства. Тому такі підрозділи Державної фіскальної служби, які знаходяться на першій лінії оборони, фактично безпосередньо зіткнення, як підрозділ «Фантом», воюють на два фронти: боронять наш край від сепаратистської зарази, московських найманців, а їм у спину стріляє контра, що заробляє кошти на війні шляхом контрабанди.

Ці хлопці, як ніхто, заслуговують не лише на отримання статусу учасника бойових дій, а й на належне лікування, щоб мати можливість продовжувати виконувати бойові завдання. Хочу з цього приводу сказати, що незалежно від приналежності бойового підрозділу до Збройних Сил України, СБУ, Національної гвардії, Державної фіскальної служби чи добровольчого батальйону, усі, хто виконував бойові завдання зі зброєю в руках на першій лінії оборони безпосереднього зіткнення, повинні отримати статус учасника бойових дій. Цей законопроект повинні всі підтримати. А ті, хто заїжджав у зону АТО як туристичні гастролери, повинні цього статусу бути позбавлені. Дякую.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Кириленко, «Батьківщина».

Шановні колеги, за Регламентом ви маєте взяти і передати слово.

КИРИЛЕНКО І.Г., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьків-щина»). Прошу передати слово Рябчину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увімкніть мікрофон Рябчина.

РЯБЧИН О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина», Донеччина. «Батьківщина» одностайно підтримуватиме цей проект постанови, як і попередній законопроект. У «Батьківщині» є люди, які особисто знають військовослужбовців із підрозділу «Фантом». Нам відомо про їхні подвиги. Особиста подяка їм за те, що вони захищають кордони моєї рідної Донеччини.

Зауваження технічного характеру. У проекті постанови, як і в попередньому законопроекті, відсутня інформація щодо фінансово-економічного обґрунтування з розрахунками на підтвердження потреб у додаткових витратах із державного бюджету. Саме для підвищення інституційної спроможності парламенту вчора завдяки урядам Німеччини, Великобританії, відповідних фондів GIZ, DFID та Westminster Foundation for Democracy було відкрито офіс із фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді. Фахівці створили офіс із фінансового та економічного аналізу, як у парламентах Німеччини, Великобританії, щоб допомогти парламентаріям робити розрахунки, аналітичні звіти, щоб підвищити якість парламентаризму. Саме тому пропоную звертатися до цього офісу, щоб наші законопроекти стали набагато якіснішими. Підтримую цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Королевська, «Опозиційний блок». Потім – Олег Довгий.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Уважаемые коллеги! Я лично и «Оппозиционный блок» всегда поддерживаем усиление социальной защиты граждан Украины. Но хочу еще раз обратить ваше внимание на то, что нельзя ни в коем случае поддерживать социальные гарантии исключительно на бумаге. Надо создать в парламенте рабочую группу и подготовить изменения в Государственный бюджет. Все обещания парламента, принятые законы по социальной защите должны быть предусмотрены как расходы бюджета. Люди не на словах должны слышать о нашей любви и заботе о них. Ребята, которые возвращаются

с боевых действий, должны знать, что, обратившись в социальную службу, им будет гарантированно предоставлен пакет социальной защиты. Пока что это все – разговоры.

Мы настаиваем на том, чтобы был проведен аудит всех социальных гарантий и чтобы все законы были выполнены в полном объеме.

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Увімкніть мікрофон Олеся Довгого.

ДОВГИЙ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань (одномандатний виборчий економічної політики округ Кіровоградська область, самовисуванець). «Воля народу». Шановні колеги, ми, безумовно, підтримуємо цей проект постанови і попередні законопроекти, але звертаємо вашу увагу: для того, щоб такі важливі соціальні ініціативи не залишилися на папері, а були імплементовані в життя, ми повинні знайти не лише видаткову, а й доходну частину бюджету. Щоб вона була знайдена, треба згадати, як ми щойно провалили законопроект №1058 про державно-приватне партнерство, представлений колегою Галасюком, і законопроект №3559 про публічні закупівлі. І один, і другий законопроекти в разі прийняття сприятимуть мільярдним додатковим заощадженням бюджету, які можна було б направити на виплати саме за тими законами, що ми прийняли.

Дуже прошу, шановні колеги, голосувати не лише законопроекти, що об'єднають залу навколо обіцянок, а й ті, що сприятимуть надходженню коштів на їх виконання.

Шановний головуючий, прошу вас знайти можливість ще раз поставити на голосування два законопроекти — №3559 і №1058 упродовж сьогоднішнього засідання, щоб їх було прийнято.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ми обговорили дискусійний проект постанови. Можемо голосувати? Колеги, прошу зайти до залу і зайняти робочі місця! Ще раз наголошую: цей проект постанови ϵ фактично продовженням попереднього законопроекту і лише розширю ϵ категорію осіб, які мають право на пільгове лікування у Феофанії.

Я прошу зайняти робочі місця, підготуватися до голосування. Ставлю на сигнальне голосування пропозицію про прийняття проекту постанови №3137 за основу і в цілому. Прошу проголосувати.

(3a) - 238.

Дякую.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення зміни до Постанови Верховної Ради України від 29.05.2014 №1286-VII «Про забезпечення належним медичним обслуговуванням військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складу, які зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я під час проведення антитерористичної операції на сході України» (№3137) за основу і в цілому. Колеги, голосуємо. Підтримаємо за основу і в цілому.

(3a) - 237.

Рішення прийнято.

Переходимо до наступного законопроекту. У нас не так багато часу, є ще два важливих законопроекти на підтримку наших вояків. Маю прохання щодо наступного законопроекту — проголосувати за скорочену процедуру розгляду. Це проект Закону «Про внесення зміни до статті 15 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо посилення соціального захисту членів сімей загиблих» (№3150). Прошу розглянути за скороченою процедурою.

Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

(3a) - 166.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді голову Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю Третьякова Олександра Юрійовича. Будь ласка.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Уважаемые народные депутаты! Главная цель законопроекта №3150 — усиление социальной защиты членов семей погибших участников АТО и Героев Небесной Сотни. Для этого предлагается внести изменения в Закон «О статусе ветеранов войны, гарантии их социальной защиты» и предоставить членам семей погибших участников АТО и Героев Небесной Сотни право на льготы по оплате жилья и коммунальных услуг без учета дохода семьи. По действующей норме 2015 года сумма минимального дохода не должна превышать 1 тысячи 710 гривен. С 2016 года введена норма, согласно которой эта сумма составляет 4 тысячи 130 гривен. Но у большинства семей погибших вопрос оплаты жилья и коммунальных услуг решается через систему субсидии. Многочисленные обращения в комитет дают основания сделать вывод, что для этих людей важно понимание того, что государство ценит подвиг их мужей и сыновей, которые погибли, защищая Украину, в том числе путем предоставления льгот.

Реализация данного законопроекта не потребует значительной финансовой нагрузки на бюджет, но имеет большое моральное значение. На сегодняшний день около 3 тысяч бойцов погибло в зоне АТО. Подчеркиваю: для бюджета это не будет большой нагрузкой. Комитет просить принять законопроект за основу и в целом.

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Королевська Наталія Юріївна доповідає альтернативний законопроект.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Уважаемые коллеги! Человек, который защищает свою родину, должен быть уверен, что, несмотря на имя и фамилию Премьер-министра, народных депутатов, страна его не бросит и не предаст. Что мы наблюдаем последние несколько лет? С одной стороны, пакетами принимаются льготы, с другой – людей, которые защищали Родину во время Великой Отечественной войны, Чернобыльской аварии, воинов-интернационалистов лишают всего. Наверное, самая унизительная из принятых норм – заставлять ветеранов, участников АТО, семьи погибших брать справку о доходах, унижаться по кабинетам, доказывая, что твой родной, близкий или ты сам защищал и защищаешь свою Родину.

«Оппозиционный блок» считает, что мы обязаны исправить допущенные ошибки. Мы обязаны не только для участников АТО, а для всех ветеранов, защитников нашей Родины отменить позорную норму об ограничении социальных гарантий в зависимости от доходов семьи.

Мы настаиваем на том, что участники войны и те люди, которые в тылу защищали Родину, имеют особые заслуги, должны иметь право на полноценную социальную защиту.

Коллеги, еще ни одна страна не стала богатой и процветающей в результате того, что не доплачивала своим героям. Поэтому просим вас поддержать наш законопроект и вернуть все гарантии...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, надамо слово для виступів від комітету: два – за, два – проти?

Третьяков від комітету. Будь ласка, увімкніть мікрофон на 1 хвилину.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Вы знаете, я послушал пламенное выступление представителя Партии регионов и «Оппозиционного блока», которая хочет значительно расширить льготы. Но то, что происходит сегодня на востоке Украины, — это благодаря вам (Оплески). Поэтому заботиться

о ветеранах и инвалидах нужно было перед тем, как Янукович начал осуществлять эти диктаторские планы на востоке.

Поэтому предлагаю поддержать решение комитета — принять законопроект №3150, который я докладывал как соавтор, за основу и в целом, и отклонить законопроект №3151 Королевской.

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ϵ потреба обговорювати? Прошу записатися на виступи: два — за, два — проти.

Михайло Бондар, «Народний фронт».

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ №119, Львівська область, політична партія «Народний фронт»). «Народний фронт», виборчий округ №119. «Народний фронт» підтримуватиме законопроект №3150. І закликаю всіх проголосувати й підтримати. Не раз стикався із проблемою обмеження сукупного доходу сумою 1700 гривень. Батьки і дружини хлопців, які загинули на передовій, не можуть через цю норму скористатися пільгами для учасників бойових дій, сімей загиблих. Прошу всіх підтримати і проголосувати за цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Це казав учасник ATO, який знає проблему зсередини, Михайло Бондар, Національна гвардія. Прошу дослухатися до його позиції.

Паламарчук Микола Петрович, «Блок Петра Порошенка».

ПАЛАМАРЧУК М.П., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення право-охоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово народному депутату Солов'ю.

СОЛОВЕЙ Ю.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ №89, Івано-Франківська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Виборчий округ №89. Шановні колеги, безперечно, всі законопроекти, спрямовані на соціальний захист учасників АТО, ветеранів війни, треба підтримувати. Водночас загострюю увагу на одному питанні, яке системно не вирішується в межах цілої держави. Ми прийняли закон, який

зобов'язує органи місцевого самоврядування виділяти земельні ділянки учасникам АТО. У моєму окрузі жодній людині такої земельної ділянки не виділено. Це серйозна проблема. А якщо й виділяються, то в місцях, не придатних для проживання. Я вважаю, що разом із цим питанням треба врегулювати й інші, з якими масово звертаються учасники АТО.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олександр Долженков, «Опозиційний блок», передає слово Королевській.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Уважаемые коллеги! Я призываю мужчин, а их в этом зале большинство, оставаться мужиками, защитниками и не впадать порой в такую низкую и дешевую полемику. Мы рассматриваем сейчас очень важный законопроект, за которым стоят десятки тысяч ветеранов, героев-победителей. Для того, чтобы найти компромиссное решение, мы не на партии должны делиться, и ветеранов не по годам войны делить. Мы должны объединиться, чтобы исправить ошибки, допущенные коалицией.

«Оппозиционный блок», в отличие от многих дилетантов в этом зале, проголосует и за первый, и за второй законопроекты, чтобы добиться решения. И не эмоции тут важны, а результаты. Сегодня для всех нас важно защитить не только ветеранов, участников АТО, но и семьи погибших, людей, которые работали в тылу, которым сегодня за 90! А мы гоняем их получать справки и бумажки. Ведь этот законопроект стоит ни миллиардов, ни даже сотен миллионов. Этот законопроект стоит совести детей, внуков и правнуков тех людей, которые защитили нашу Родину.

Я призываю: давайте проголосуем в первом чтении и за первый, и за второй законопроекты, и ко второму чтению разработаем один комплексный документ, который исправит допущенные ошибки, чтобы наши отцы, деды-ветераны чувствовали себя спокойно и уверенно в своей стране.

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, обговорення завершено. Я прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця! Колеги, у нас є ще 8 хвилин, ми можемо ще 20 хвилин обговорювати законопроекти, але це ставить під ризик розгляд наступних законопроектів. Колеги, прошу зайти до залу, зайняти робочі місця!

Відповідно до Регламенту першою ставлю на голосування пропозицію комітету. Нагадаю: комітет пропонує прийняти законопроект №3150 за основу і в цілому. Це консолідована позиція комітету. Ставлю на сигнальне голосування проект Закону «Про внесення зміни до статті 15 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо посилення соціального захисту членів сімей загиблих» (№3150). Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 222$.

Є підтримка позиції комітету. Я прошу бути уважнішими, зайти до залу, зайняти робочі місця, підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію комітету про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 15 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо посилення соціального захисту членів сімей загиблих» (№3150) за основу і в цілому. Прошу голосувати. Прошу підтримати.

((3a)) - 231.

Рішення прийнято.

Вітаю авторів, комітет за якісну роботу.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **ГРОЙСМАН В.Б.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати! У зв'язку з потребою усунення неузгодженостей у законопроекті №1058 відповідно до статті 131 Регламенту запрошую до слова Віктора Галасюка. Послухайте по суті, будь ласка.

ГАЛАСЮК В.В. Шановний Володимире Борисовичу! Шановні народні депутати! Прошу відповідно до статті 131 Регламенту підтримати дві поправки, які усувають колізію в законопроекті №1058, прийнятому в цілому.

Перша. У змінах до частини третьої статті 12 Закону України «Про концесії» слова «створене (побудоване) в рамках» замінити словами «придбане ним відповідно до умов».

Друга. У змінах до пункту 1 частини першої статті 77 Закону «Про міжнародне приватне право» вилучити слова «за рішенням Верховної Ради України».

Внесення цих поправок дасть можливість Голові Верховної Ради підписати цей закон, щоб Президент не був вимушений накласти на нього вето через таку недолугу колізію.

Шановні колеги, ці поправки узгоджено з Міністерством економіки, Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради. Ми провели консультації з авторами поправок по суті, Віктором Михайловичем Пинзеником, вони повністю підтримані. Дайте можливість Комітету з питань промислової політики та підприємництва прийняти

законопроект №1058, щоб запрацював закон про державно-приватне партнерство. Підтримайте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати! Віктор Галасюк озвучив поправки. Проголосуємо? Давайте проголосуємо, це дасть можливість підписати закон. Займіть свої місця!

Готові, колеги? Я прошу підтримати поправки відповідно до статті 131 Регламенту. Прошу голосувати. Прошу підтримати.

(3a) - 219.

Колеги, прошу сконцентруватися. Будь ласка, сконцентруйтеся, ми внесемо технічні поправки. Це стосується державно-приватного партнерства і залучення інвестицій. Прошу всіх підтримати, це дасть можливість мені підписати закон і направити на підпис Президенту. Готові?

Прошу підтримати, шановні колеги. Давайте проголосуємо. Прошу голосувати. Прошу підтримати.

((3a)) - 225.

Колеги! Ці пропозиції не обговорюються. Відповідно до статті 131 Регламенту ми внесли пропозицію про усунення неузгодженостей за рішенням комітету. Прошу всіх підтримати, це ж важливе питання. Голосуємо, колеги! Прошу підтримати.

(3a) - 227.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, на цьому результативному голосуванні щодо стимулювання інвестицій я хочу оголосити третю сесію Верховної Ради України закритою.

(Лунає Державний Гімн України).

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні колеги народні депутати! Четверту сесію буде відкрито о 16 годині. Запрошую всіх до залу Верховної Ради України для продовження роботи.

Дякую, шановні колеги.

ЗАЯВИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ ЩОДО ГОЛОСУВАННЯ

До Голови Верховної Ради України **ГРОЙСМАНА В.Б.** звернулися із заявами народні депутати України:

БРИЧЕНКО І.В. (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»): Під час голосування за проект Закону «Про внесення змін до Конституції України щодо правосуддя» №3524 моя картка не спрацювала. Прошу врахувати мій голос за в результатах поіменного голосування.

СОЛОД Ю.В. (одномандатний виборчий округ №47, Донецька область, політична партія «Опозиційний блок»): Із поважних причин я не був присутнім під час деяких голосувань на пленарному засіданні Верховної Ради України 2 лютого 2016 року. У зв'язку з цим прошу Вас вважати результатом мого голосування «за» щодо таких документів:

проекту Закону «Про внесення зміни до статті 15 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо посилення соціального захисту членів сімей загиблих» (№3150) за основу та в цілому;

проекту Постанови «Про проведення у 2016 році парламентських слухань на тему: «Шляхи розвитку фізичної культури і спорту в Україні в умовах децентралізації влади» (2 березня 2016 року), №2014 за основу та в цілому;

проекту Постанови «Про проведення парламентських слухань на тему: «Розвиток туристичної індустрії як інструмент економічного розвитку та інвестиційної привабливості України» (6 квітня 2016 року), №2861 за основу і в цілому.